

«Між молотом і ковадлом: зростання під тиском ризиків»

Основні економічні тенденції та очікування у березні 2025 за результатами
«Нового щомісячного опитування підприємств», #NRES

Оксана Кузяків, виконавча директорка ІЕД

Євген Ангел, старший науковий співробітник ІЕД

Ірина Федець, старша наукова співробітниця ІЕД

Анастасія Гулік, наукова співробітниця ІЕД

Влад Баськов, молодший науковий співробітник ІЕД

Дарія Шаповалова, молодша наукова співробітниця, ІЕД

ПРО «НОВЕ ЩОМІСЯЧНЕ ОПИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ»

Опитування щомісяця

Найсвіжіші дані
зібрано **18 – 31**
березня, **2025**

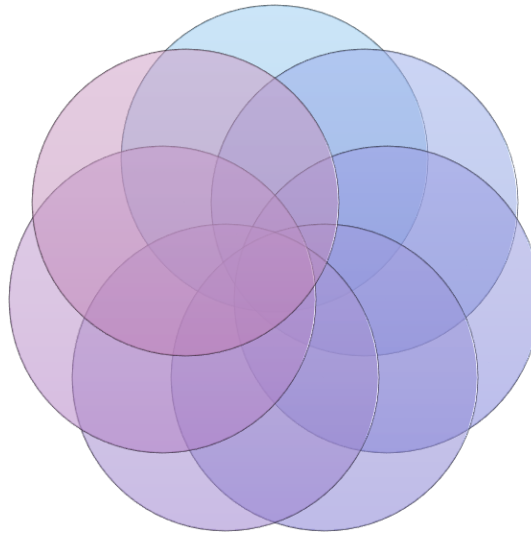
ВИБІРКА: у березні
опитано **475 підприємств**

Проведено вже
35 опитувань
(з травня 2022 року)

Підприємства
усіх розмірів

Сектори:
Промисловість +
(Ритейл, Агро)

Географія: **21 з 27**
регіонів України

ГОЛОВНІ ПОВІДОМЛЕННЯ БЕРЕЗНЯ 2025

1. **Плани підприємства і невизначеність в довгостроковій перспективі залишаються без істотних змін**
2. **Водночас, темпи відновлення рік до року значно прискорювалися після різкого спаду. Виробничі показники покращилися, а плани на короткострокову перспективу продовжили зростати**
3. **Основними перешкодами для бізнесу, як і раніше, залишаються нестача кадрів, зростання цін та фізична небезпека**
4. **НОВИЙ! ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ТЕСТ: 42% компаній вважають зараз більш-менш підходящим часом для інвестицій у нове обладнання, тоді як 57% вважають, що це поганий час**

Відновлення та перспективи

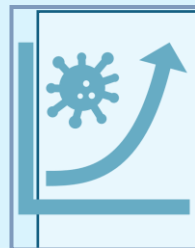
ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 1.

Індекс Відновлення Ділової Активності (ІВДА) суттєво покращився, (збільшившись із 0,00 до 0,12) після різкого падіння минулого місяця

Завантаженість потужностей порівняно до «довоєнного часу» у березні порівняно до лютого 2025 порівняно до січня 2025 залишається стабільною

Агрегований Показник Перспектив Промисловості (АППП) поступово зростає завдяки покращенню короткострокових виробничих очікувань

Індекс Відновлення Ділової Активності (ІВДА)* покращився

У березні 2025 року порівняно до лютого 2025 року **Індекс Відновлення Ділової Активності (ІВДА) суттєво покращився, збільшившись із 0,00 до 0,12 (шкала від -1 до +1)**

Коливання у відсотковому розподілі відповідей наступні:

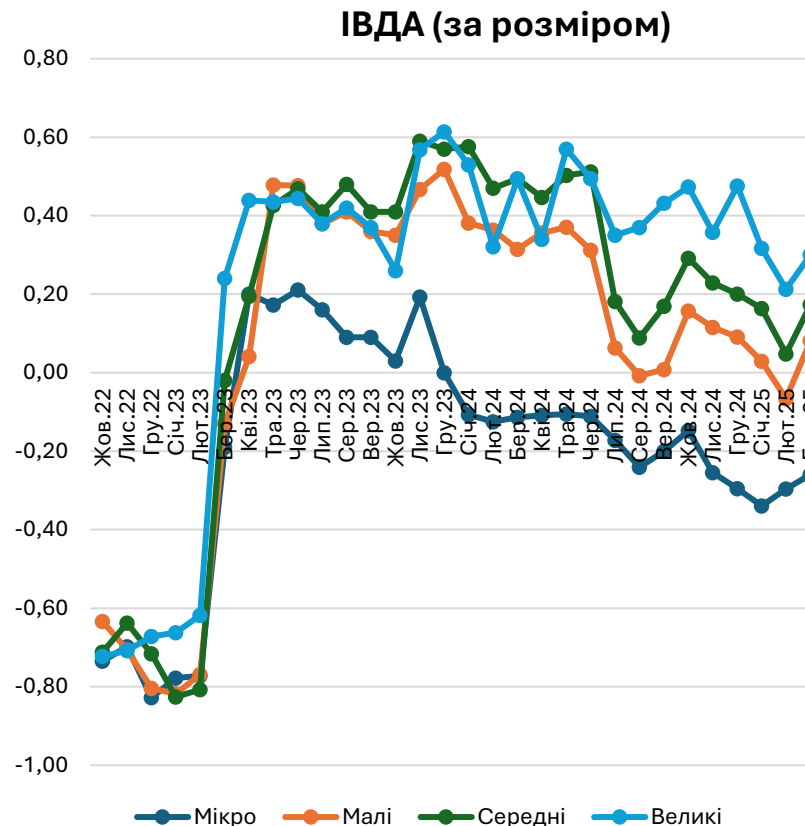
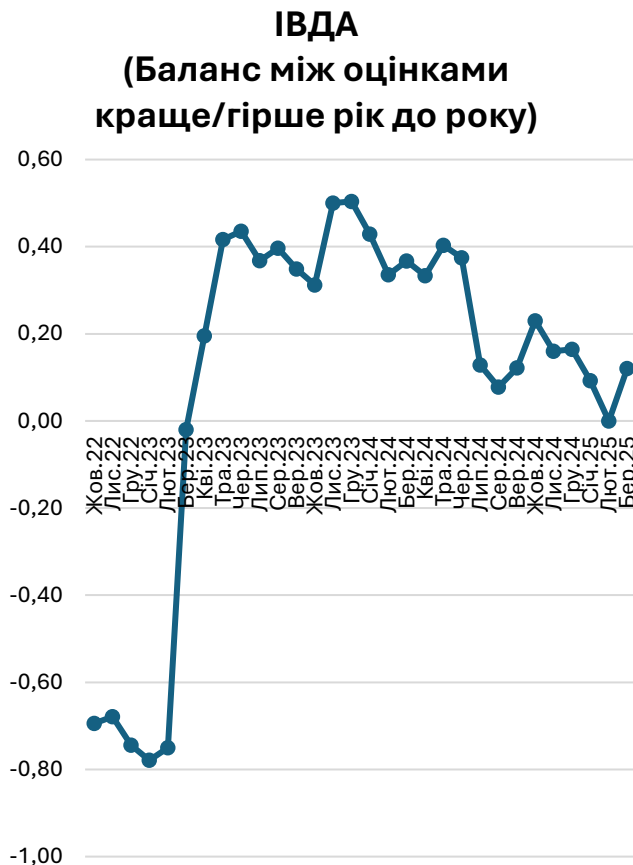
- **% підприємств, які повідомили, що їх ділова активність краща, ніж минулого року, збільшився із 21,2% у лютому до 26,9% у березні**
- **% підприємств, які повідомили, що їх ділова активність гірша, ніж минулого року, зменшився із 20,7% до 14,7%**

Водночас:

- **Частка тих, хто не відчув змін порівняно з минулим роком істотно не змінилась (58,1% у лютому та 58,4% у березні)**

АЛЕ є суттєві відмінності в залежності від розміру підприємств

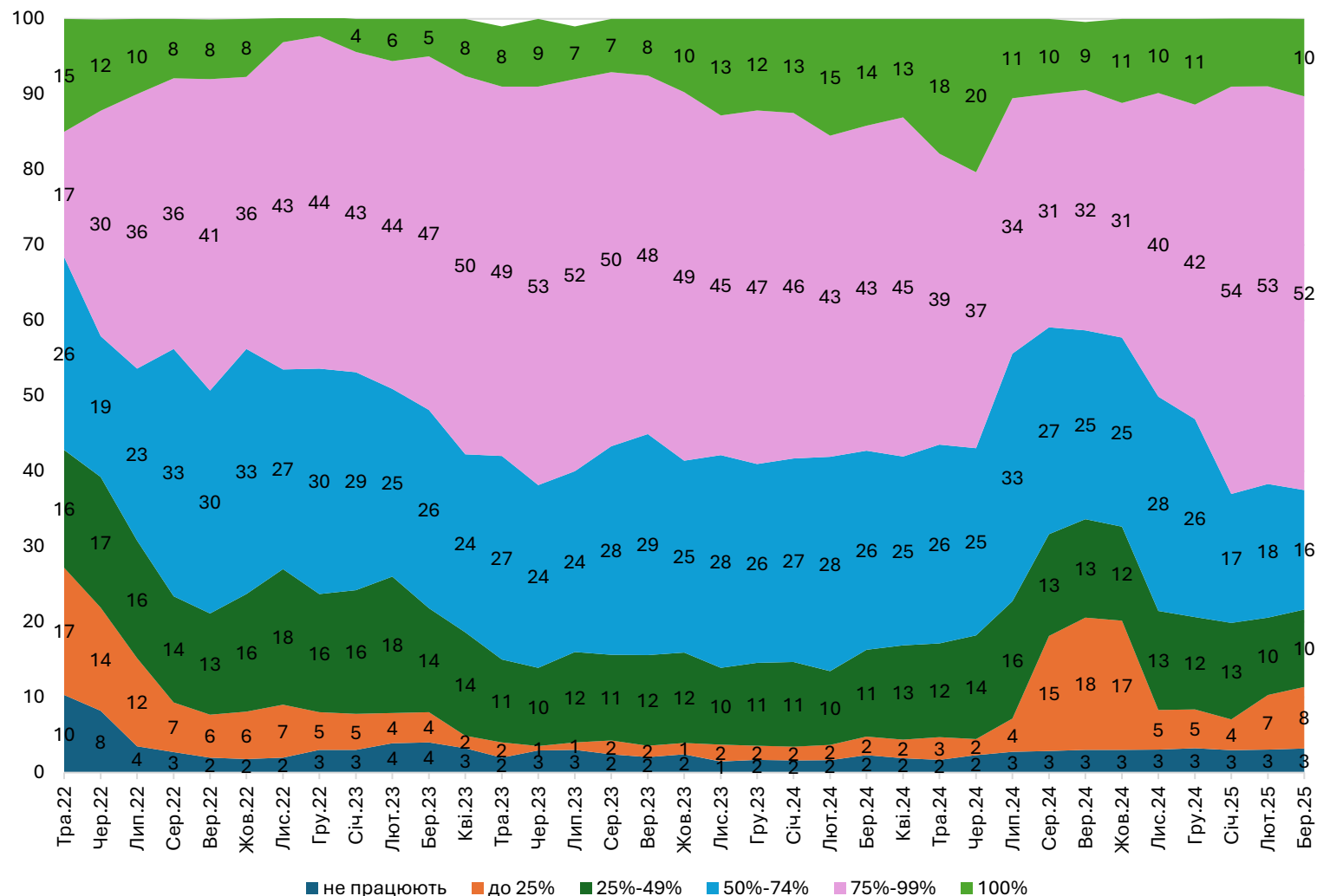
Значення ІВДА збільшилось незалежно від розміру. Показник мікропідприємств залишається найнижчим, хоча його показник другий місяць поспіль поступово покращується

ІВДА ҐРУНТУЄТЬСЯ НА ПИТАННІ, ДЕ МЕНЕДЖЕРИ ПОРІВНЮЮТЬ “ЯК Є ЗАРАЗ” VS “ЯК ЦЕ БУЛО РІК ТОМУ”

«Зараз» vs «до 24 лютого 2022»: все стабільно

% завантаження потужностей порівняно до "до війни", % опитаних

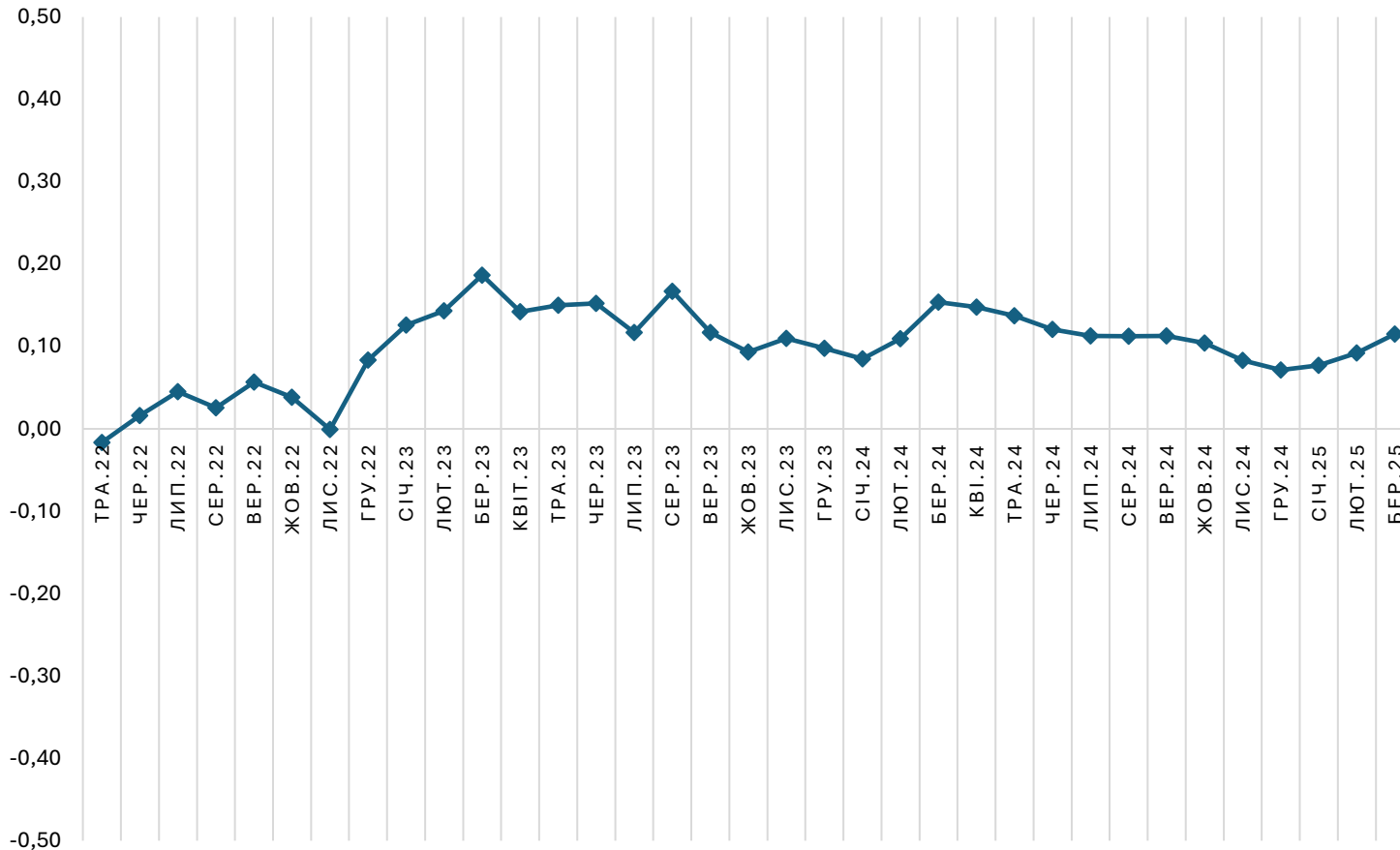
У березні порівняно до лютого суттєвих змін не відбулось:

- Частка підприємств, що працюють майже на повну потужність, істотно не змінюється вже три місяці поспіль (53% у лютому та 52% у березні)
- Частка підприємств, що працюють на 100% потужності, без суттєвих змін (9% у лютому та січні та 10% у березні)

Водночас:

- Частка підприємств, що працюють із завантаженістю 50-74% несуттєво зменшилась (із 18% у лютому до 16% у березні)
- Частка підприємств, що працюють із завантаженістю до 25% без істотних змін (7% у лютому та 8% у березні)
- % підприємств, які взагалі не працюють, суттєво не змінюється від літа 2022 року

Агрегований показник перспектив промисловості (АППП)*

АППП поступово зростає. Показник хоча і несуттєво, проте зріс із 0,09 у лютому до 0,12 у березні

У березні порівняно до лютого коливання складових АППП такі:

- **Очікування виробництва (ОВ)** зберігають тенденцію до зростання, та у березні показник збільшився із 0,37 до 0,41
- **Складові запаси готової продукції (ЗГП) без суттєвих змін**, та становить - 0,05 (було -0,03 у лютому)
- **Складові обсяг нових замовлень (ОНЗ) також без суттєвих змін**, та становить - 0,11 (було -0,13 у лютому та січні)

*АППП= ОВ+ОНЗ+(-ЗГП)/3

Майбутнє та невизначеність

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 2. НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ

Невизначеність у 6-місячній перспективі для фінансово-економічної ситуації на підприємстві та для загально-економічного середовища в країні **без суттєвих змін**

Невизначеність у перспективі 3-х місяців зменшилась для експорту та без істотних змін для інших показників

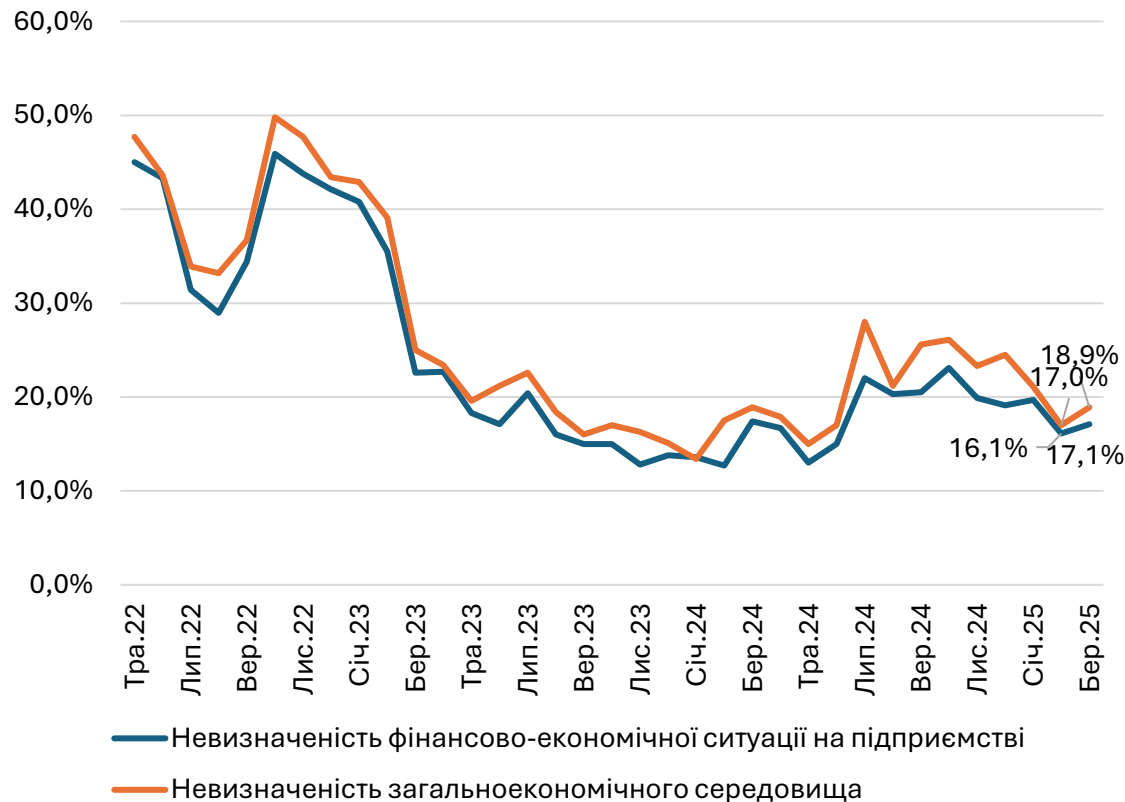

Невизначеність у 2-річній перспективі суттєво **не змінилась** після значного зменшення минулого місяця

Невизначеність без суттєвих змін (та зменшилась для експорту)

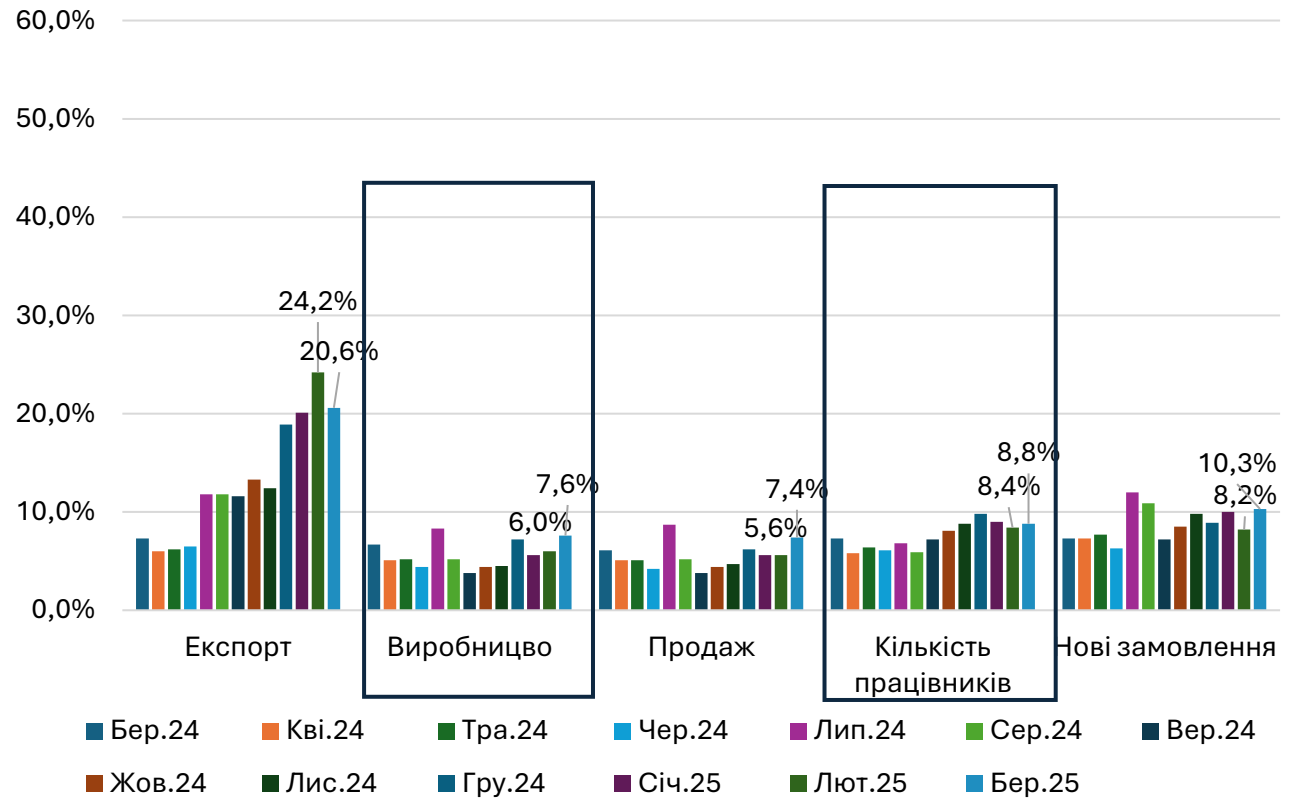
В перспективі півроку:

% не змогли дати відповідь про зміни за шість місяців...

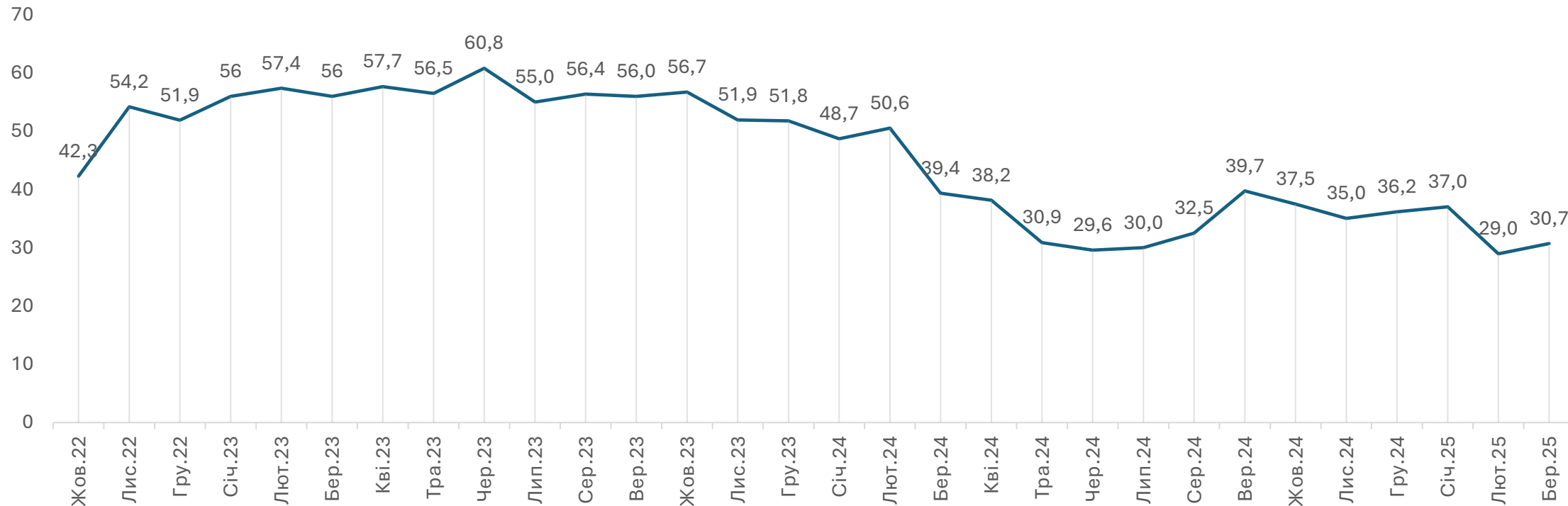
В перспективі трьох місяців:

% не змогли відповісти, що зміниться...

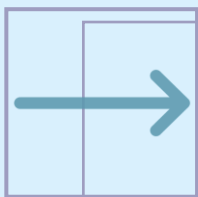
Невизначеність у довгостроковій перспективі без суттєвих змін

"Важко передбачити, що буде з діяльністю підприємства через 2 роки", % підприємств

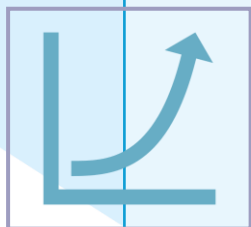

% підприємств, які не мають уявлення про свої плани на 2 роки суттєво не змінилась після різкого зменшення минулого місяця (29% у лютому та 30,7% у березні)

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 3. ДОВГОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ

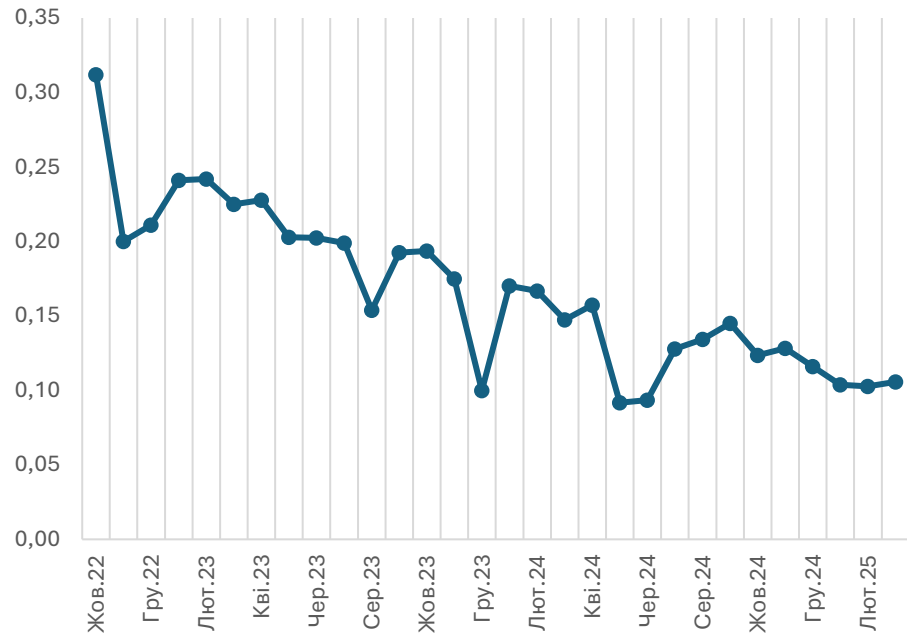
Очікування на дворічну перспективу суттєво не змінюються

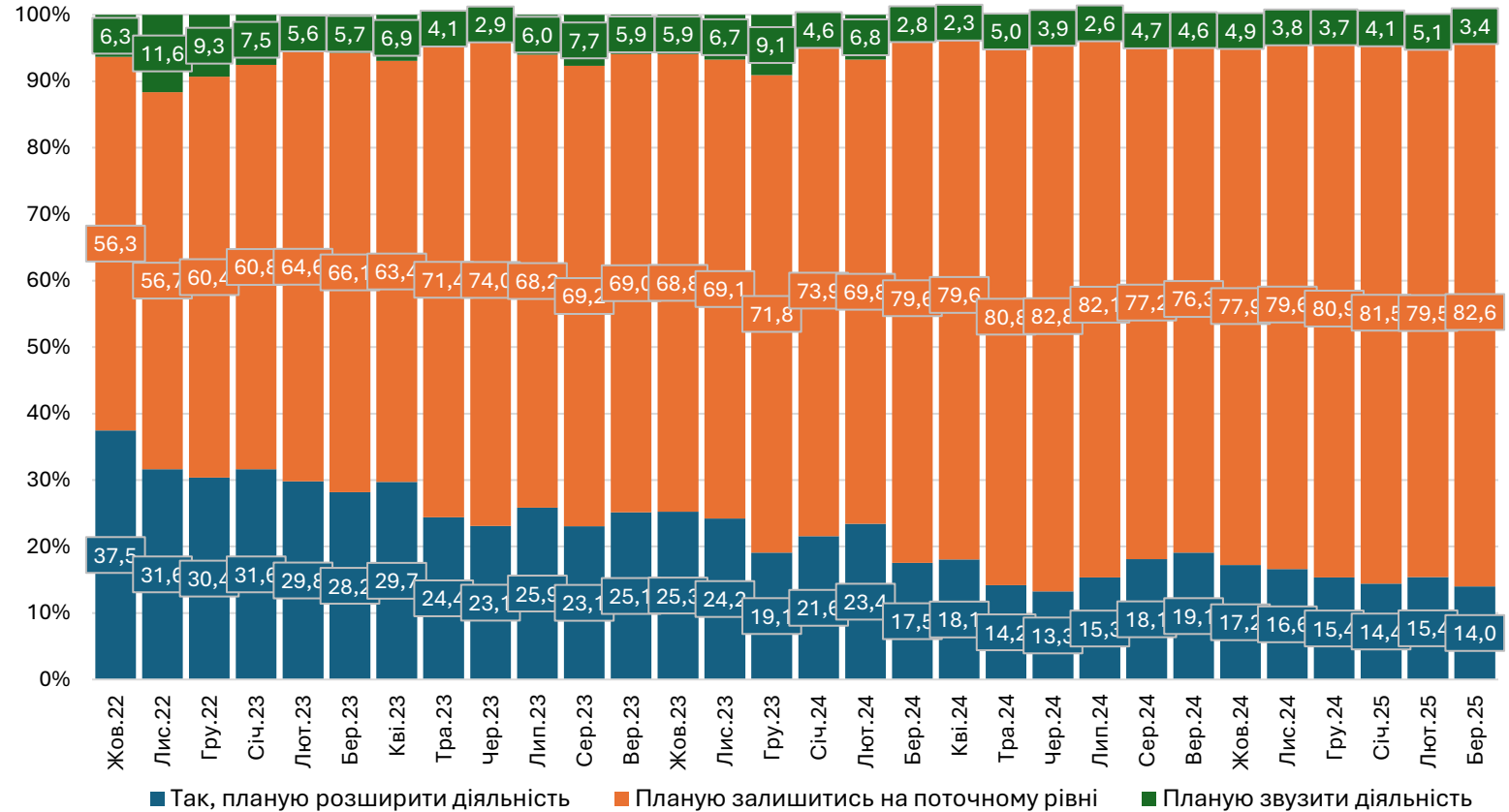
6-місячні очікування щодо фінансово-економічної ситуації на підприємстві та для загально-економічного середовища покращились

Очікування у довгостроковій перспективі не змінюються

Індекс очікуваних змін у довгостроковій перспективі (2 роки)

Очікування у дворічній перспективі

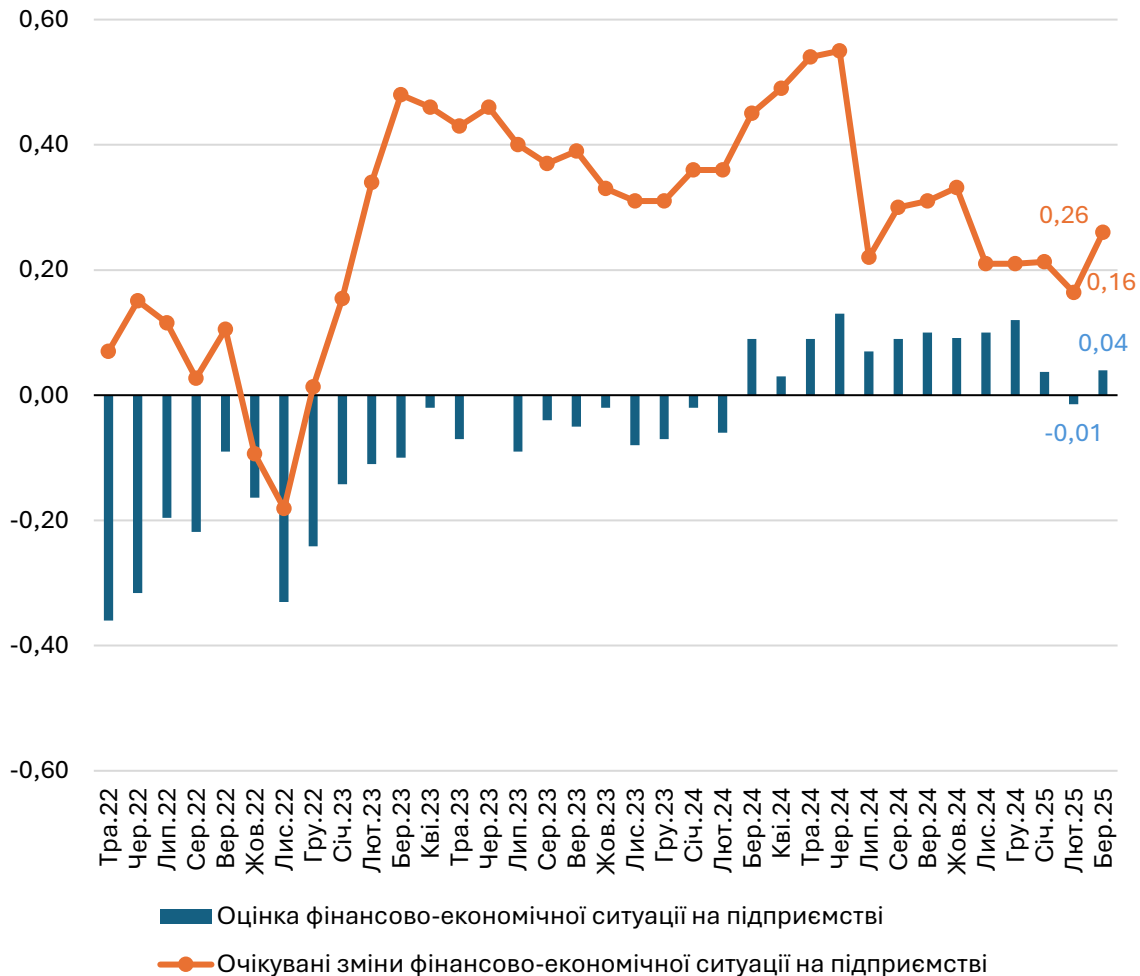

- **Індекс очікуваних змін у перспективі на 2 роки суттєво не змінився та становить 0,11** (було 0,10 у лютому та січні)
- Шкала з -1 (погано) до +1 (добре)

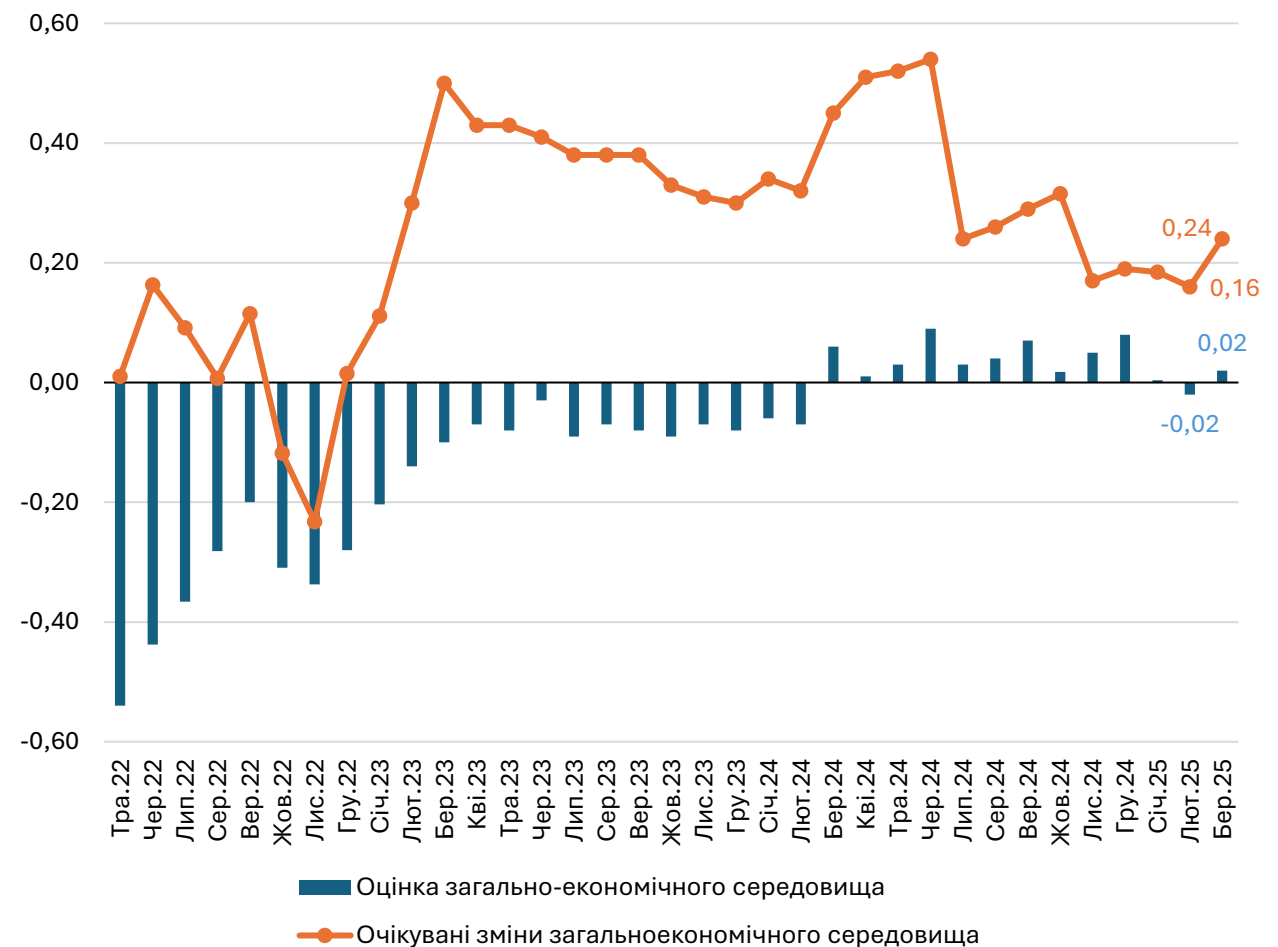
- **У відсотковому розподілі** несуттєво зменшилась частка тих, хто планує звужити діяльність (із 5,1% до 3,4%)
- **Частка тих, хто планує розширюватись становить 14%** (було 15,4%)

6-місячні перспективи: покращення оцінок та очікувань

Фінансово-економічна ситуація на підприємстві

Загально-економічне середовище в країні

Динаміка змін результатів роботи підприємств та короткострокові очікування

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 4. Березень vs Лютий та короткострокові очікування

Темпи зростання **виробництва** прискорились, а очікування в перспективі 3х місяців стають все більш оптимістичними

Зміни експорту до минулого місяця без суттєвих змін, очікування поступово зростають

Очікування щодо зайнятості дещо зросли, та кількості працівників у вимушених відпустках без істотних змін

Очікування щодо зростання для цін на сировину та матеріали та для цін на готову продукцію зменшились

Виробництво: покращення результатів та очікувань

Результати (березень до лютого)

- % підприємств, які **нарощували обсяги виробництва дещо зріс** (із 18,3% у лютому до 20,1% у березні)
- % підприємств, що **скоротили обсяги виробництва також дещо зменшився** (із 14,6% у лютому до 12,2% у березні)

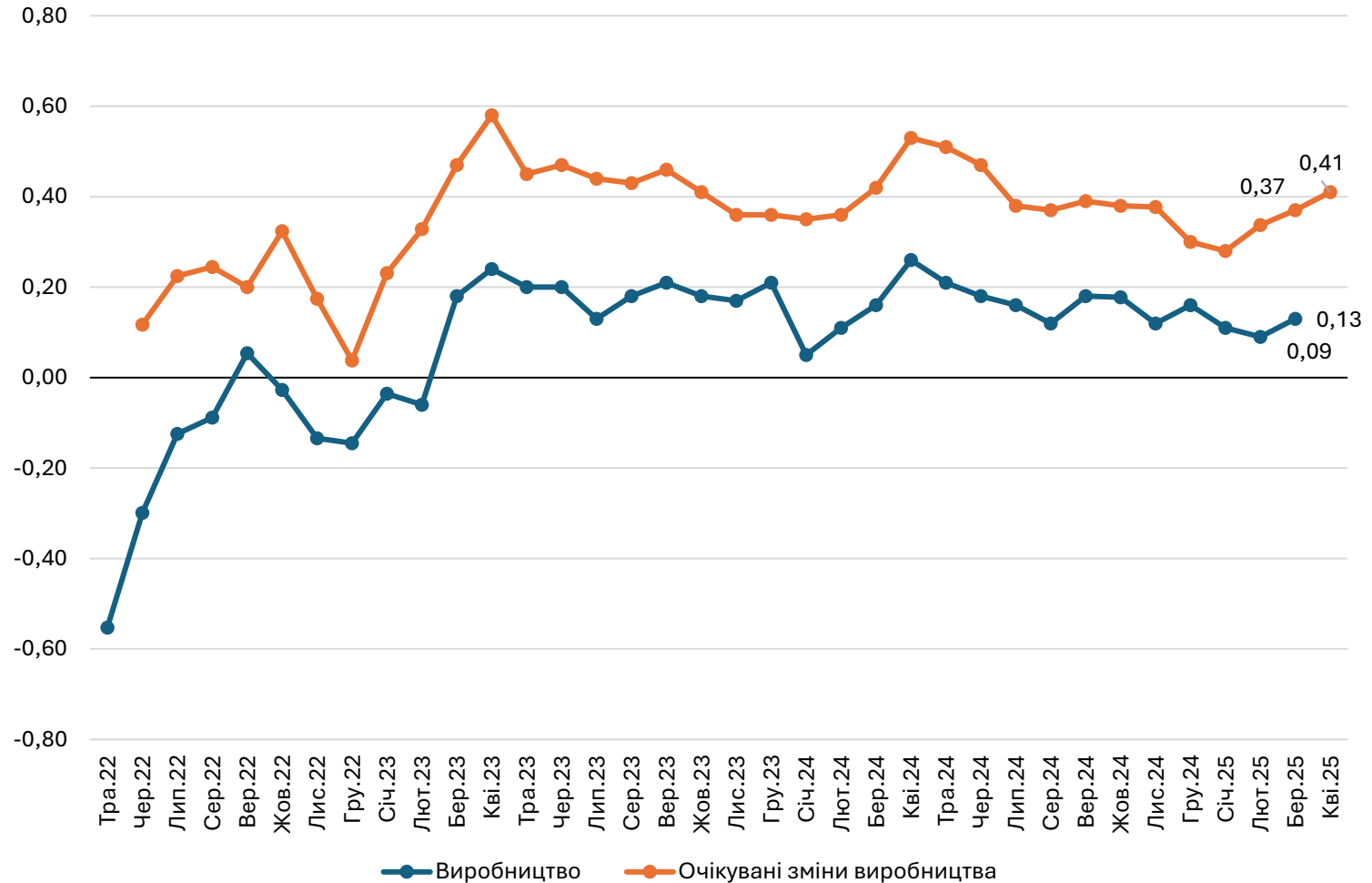
Індекс змін збільшився, із 0,09 до 0,13

Очікування на 3 місяці

- % підприємств, які **планують збільшення обсягів виробництва** в найближчі 3-4 місяці, **збільшився** (із 36,1% до 40,5%)
- % підприємств, які **очікують скорочення обсягів виробництва без суттєвих змін** (1,8% у лютому vs 2,5% у березні)

Індекс очікуваних змін виробництва збільшився, із 0,37 до 0,41

Виробництво, балансові показники

Експорт: результати без суттєвих змін, очікування поступово зростають

Результати (березень до лютого)

- % підприємств, що повідомляють про зростання експорту, без змін (19,9%, як і у лютому)
- % підприємств, що повідомляють про скорочення експорту, без істотних змін (13,1% у лютому та 13,4% у березні)

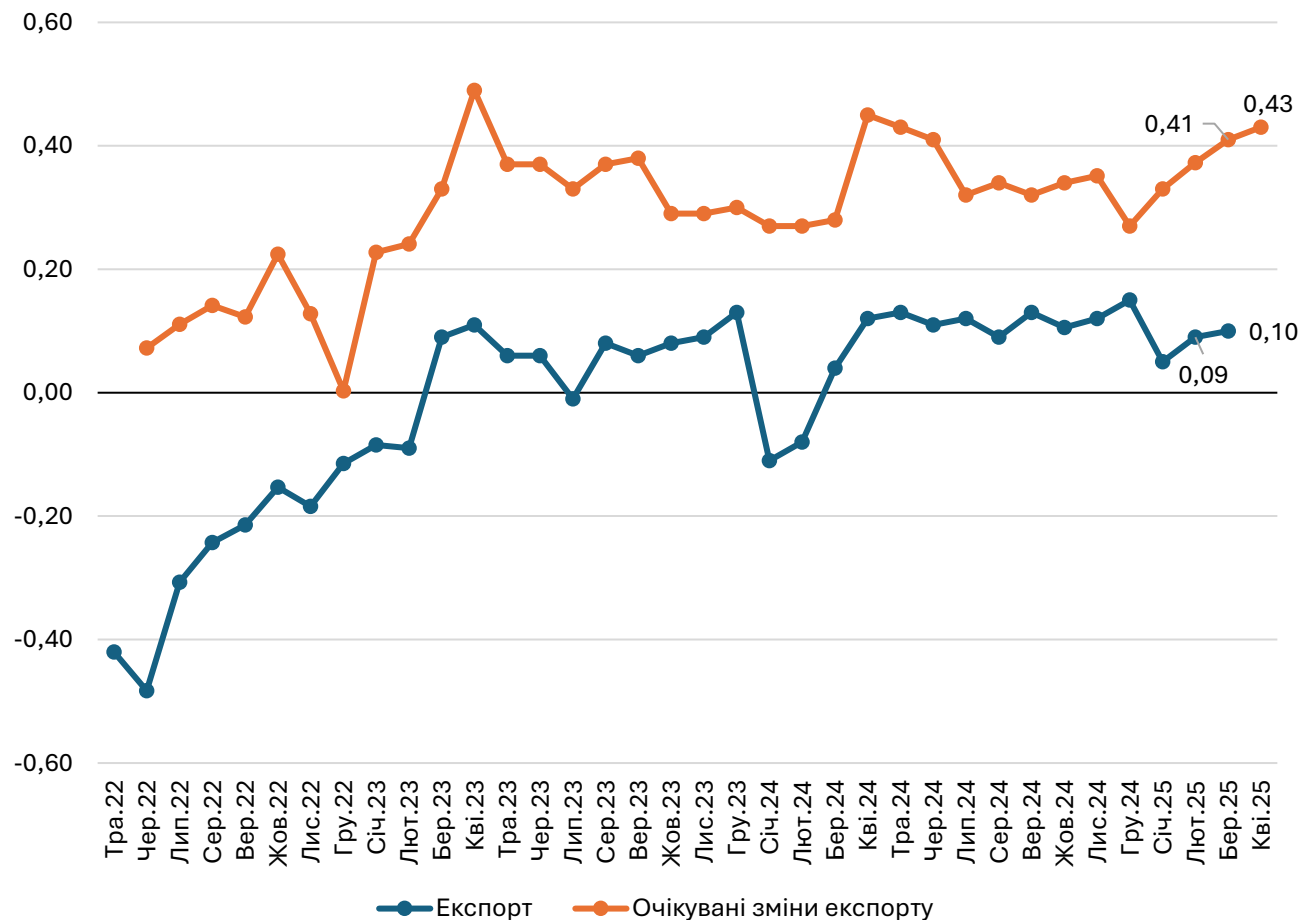
Індекс змін суттєво не змінився та становить 0,10 (було 0,09 у лютому)

Очікування на 3 місяці

- % підприємств, які очікують зростання експорту істотно не змінився (43,1% у лютому та 44,5% у березні)
- % підприємств, які планують скоротити експорт також істотно не змінився (4,6% у лютому та 5,5% у березні)

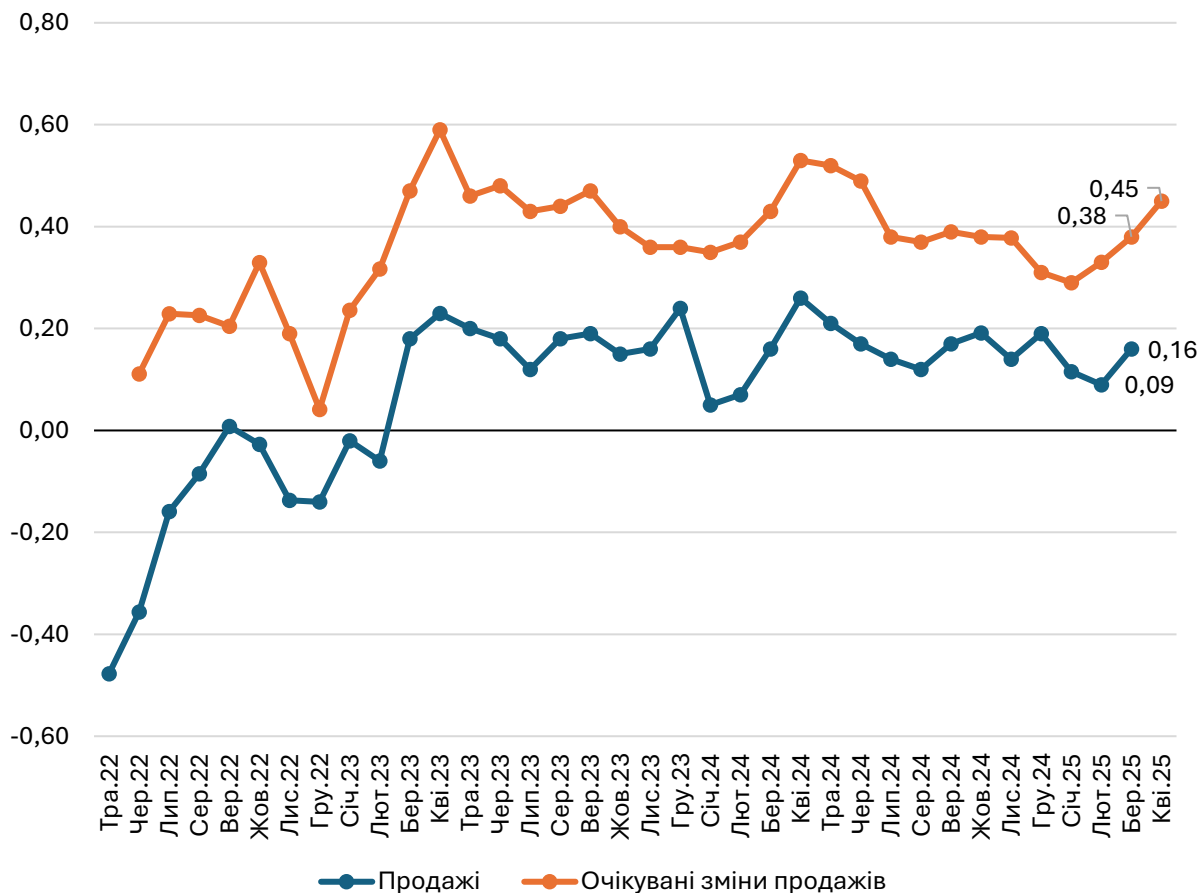
Індекс очікуваних змін експорту становить 0,43 (було 0,41), хоча показник поступово зростає

Експорт, балансові показники

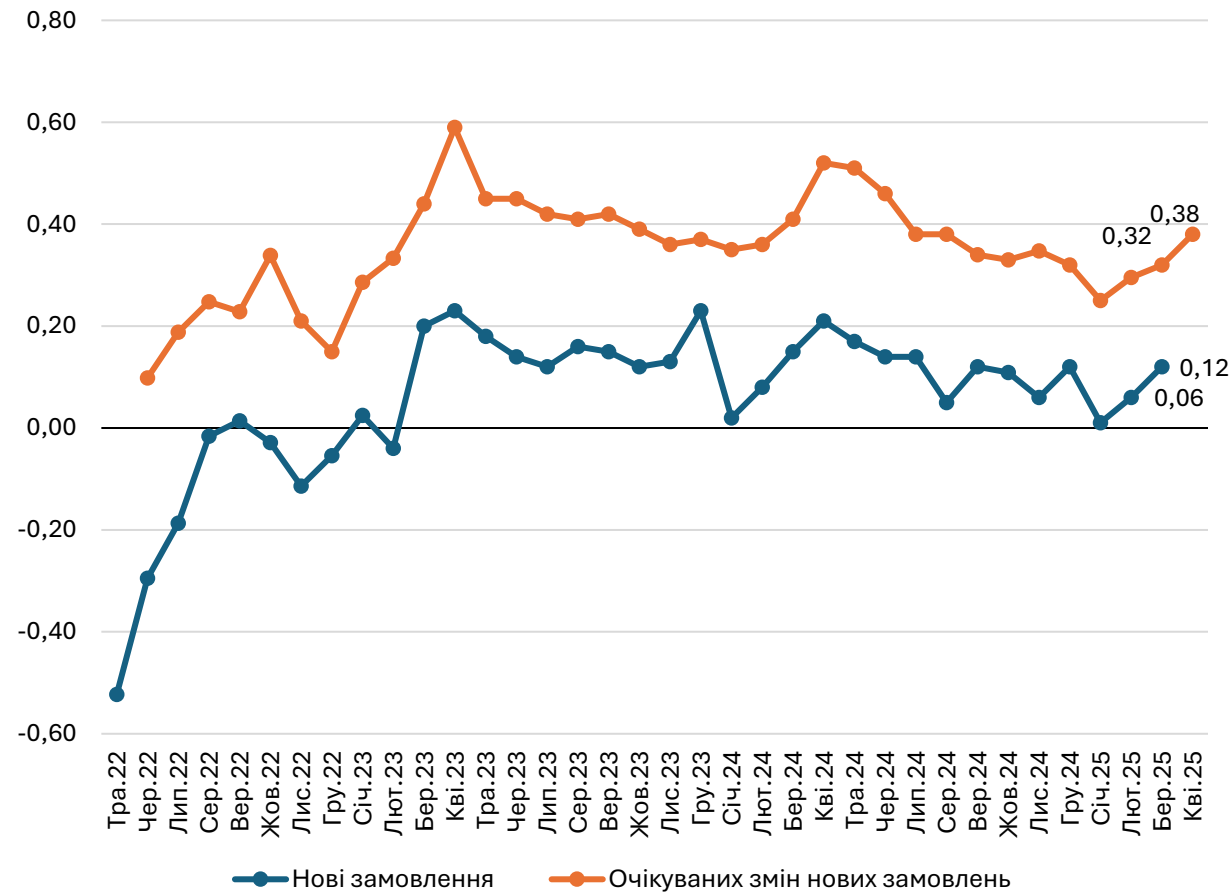

Продажі та нові замовлення: покращення результатів та очікувань

Продажі

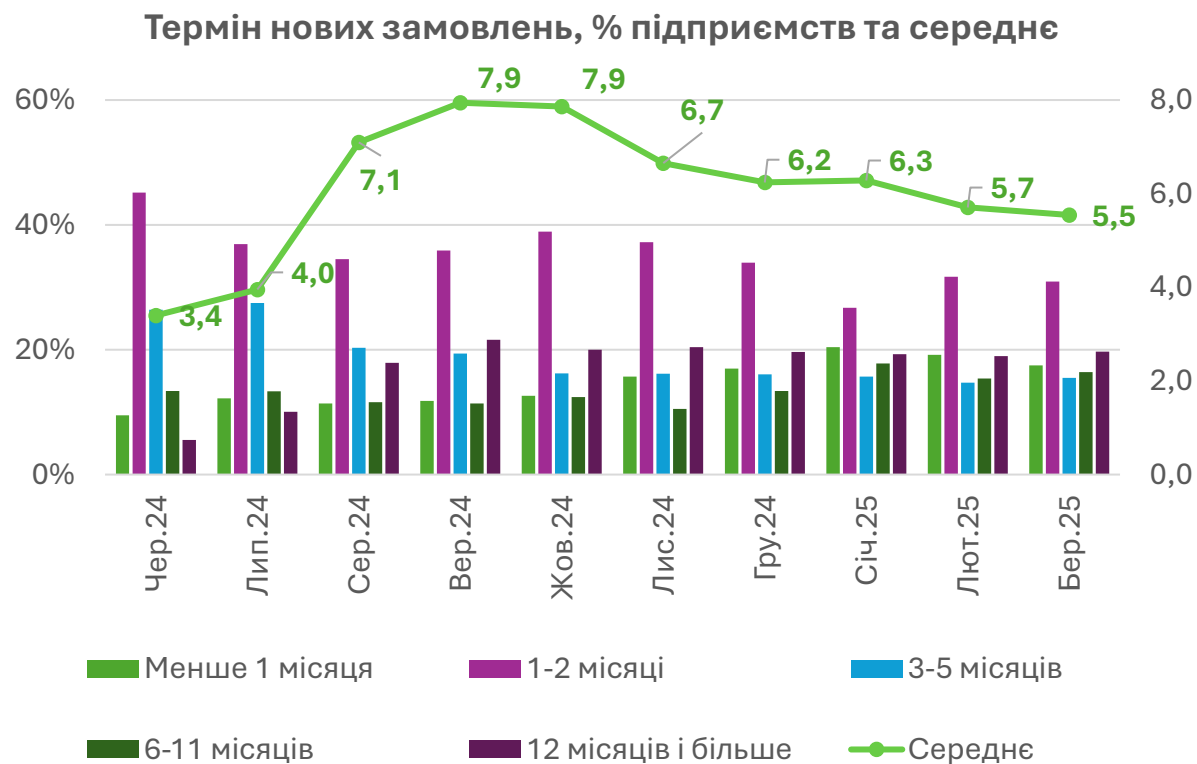
Нові замовлення

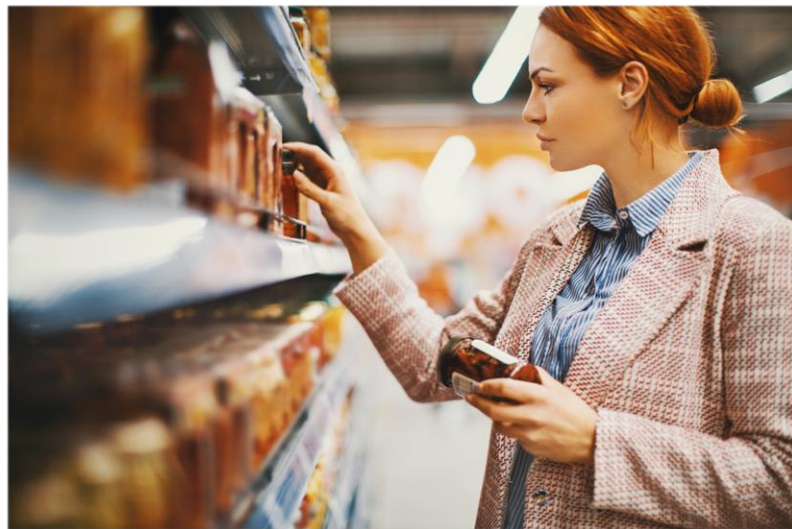

Портфель нових замовлень

У березні 2025 року портфель замовлень серед опитаних підприємств дещо зменшився порівняно з лютим

- Середній термін нових замовлень склав 5,5 місяця, зменшившись порівняно з лютим, коли він складав 5,7 місяців
- Частка підприємств із горизонтом замовлень до двох місяців наперед зменшилася до 48% з 51% у лютому

Динаміка цін

Ціни на сировину та матеріали: очікування уповільнення темпів зростання цін

Результати (березень до лютого)

- % підприємств, що **повідомляють про зростання цін, зменшився** (із 38,2% у лютому до 31,5% у березні)
- % підприємств, які вважають, що **ціни на сировину та матеріали зменшились – без суттєвих змін** (із 0,7% у лютому та 1,1% у березні)

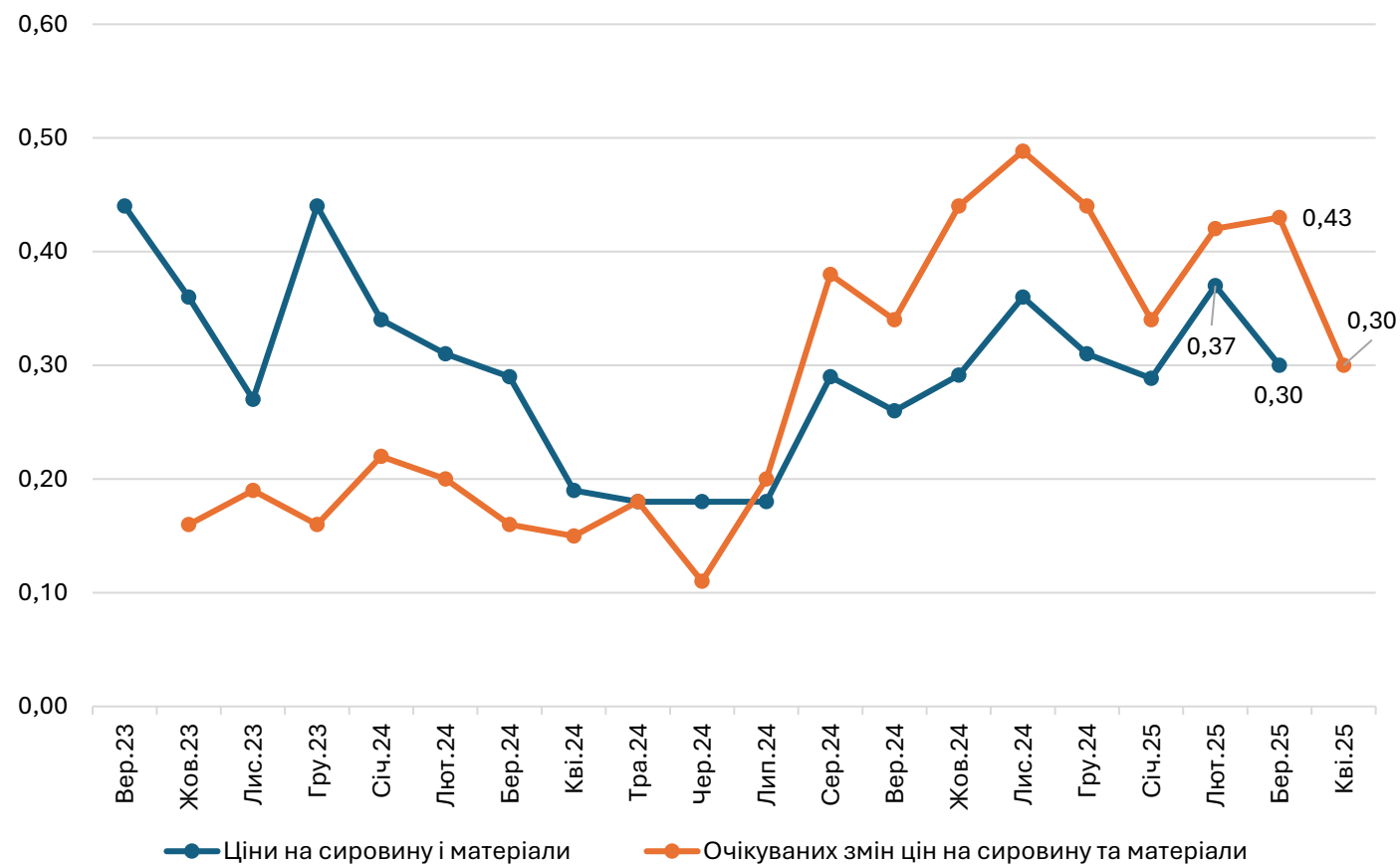
Індекс змін цін на сировину та матеріали зменшився, із 0,37 до 0,30

Очікування на 3 місяці

- % підприємств, які **очікують зростання цін зменшився** (із 44,9% у лютому до 32,8%)
- % підприємств, які **очікують на зниження цін істотно не змінився** (1,2% у лютому до 0,9% у березні)

Індекс очікуваних змін цін на сировину та матеріали суттєво зменшився (із 0,43 до 0,30)

Ціни на сировину та матеріали, балансові показники

Ціни на готову продукцію: очікується уповільнення темпів зростання цін

Результати (березень до лютого)

- % підприємств, що повідомляють про зростання цін на готову продукцію, зменшився (із 37,4% до 32,5%)
- % підприємств, які вважають, що ціни на готову продукцію знизились, без суттєвих змін (0,4% у лютому та 0,9% у березні)

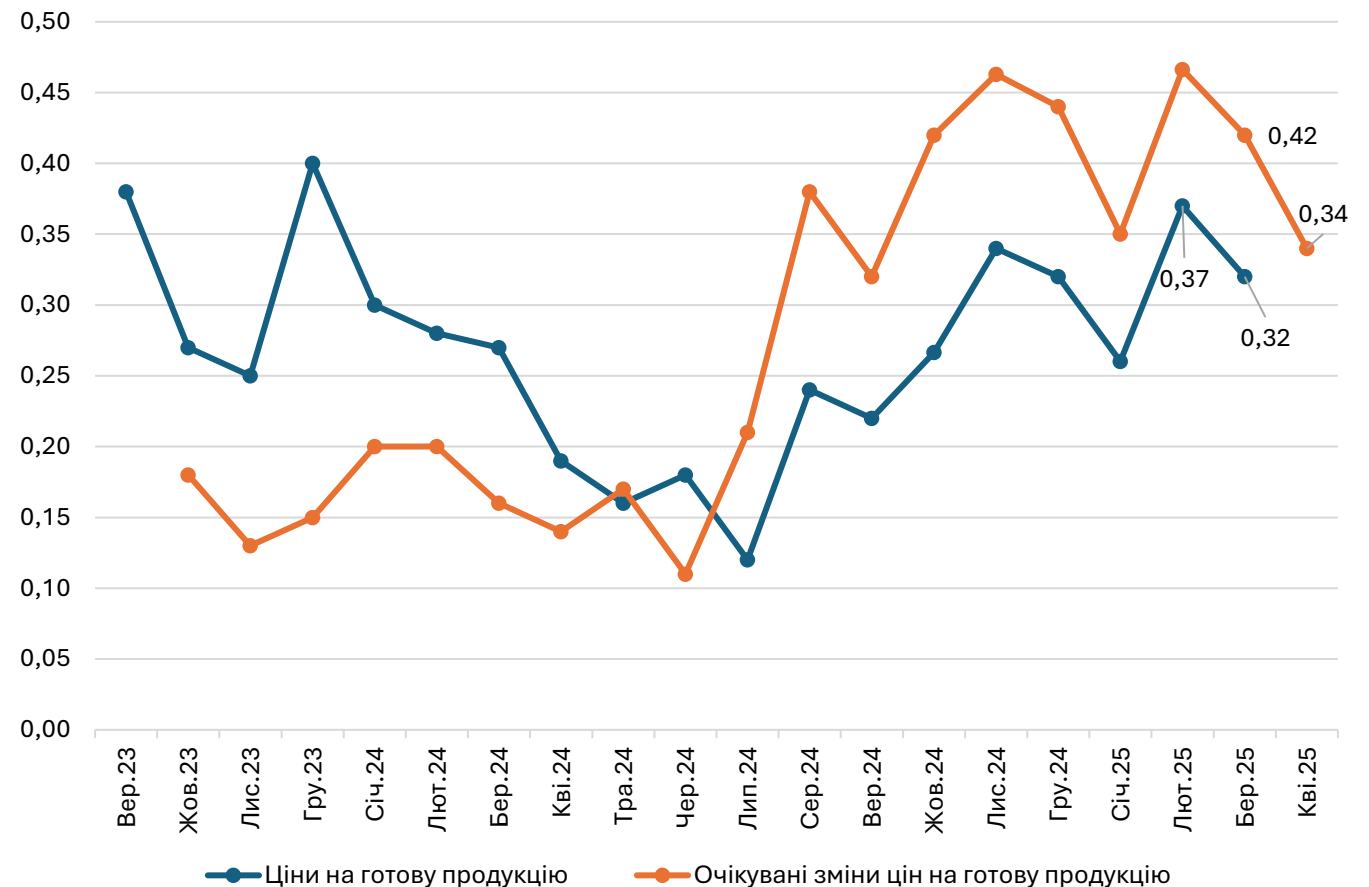
Індекс змін цін на готову продукцію зменшився, із 0,37 до 0,32

Очікування на 3 місяці

- % підприємств, які очікують зростання цін зменшився (із 43,7% до 35,8%)
- % підприємств, які очікують на зниження цін істотно не змінився (0,02% у лютому та 0,7% у березні)

Індекс очікуваних змін цін на готову продукцію зменшився, із 0,42 до 0,34

Ціни на готову продукцію, балансові показники

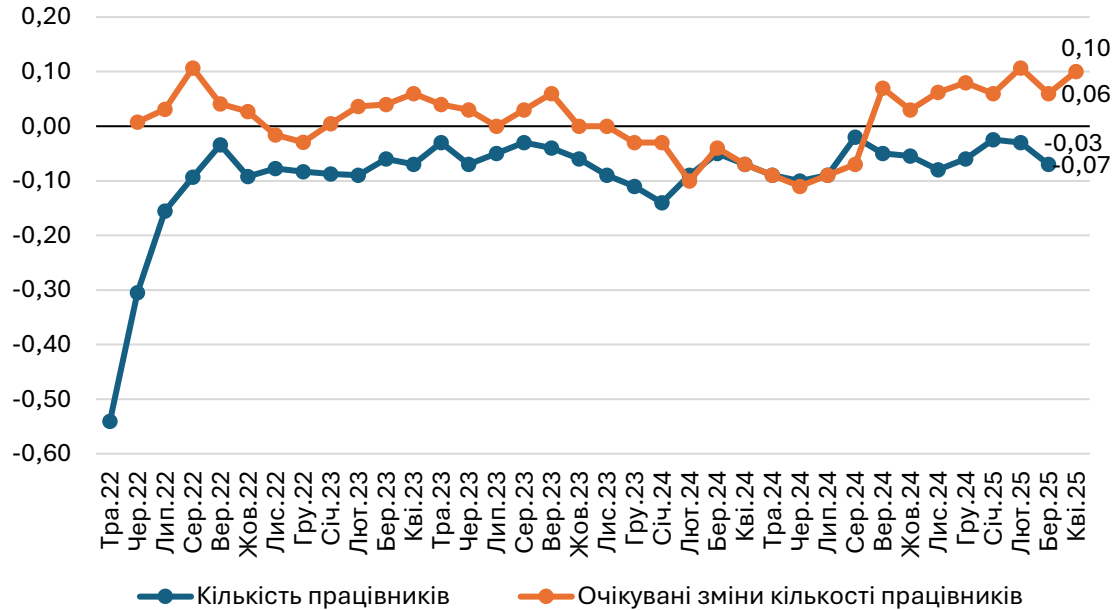

Зайнятість та ринок праці

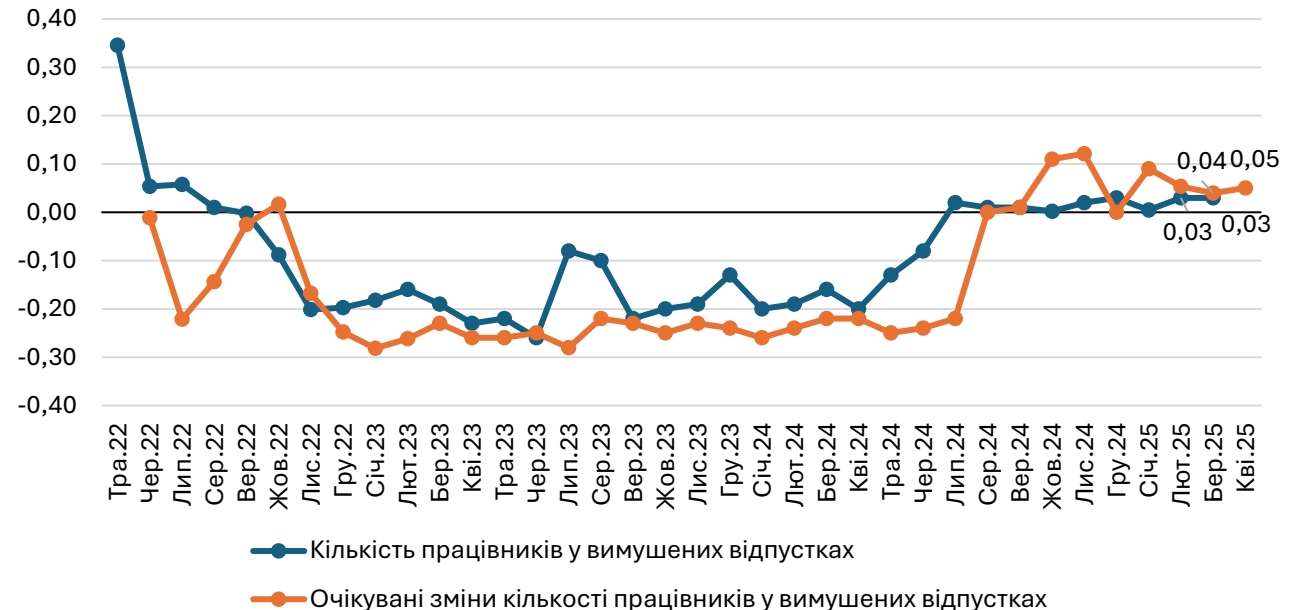

Зайнятість: незначне зростання очікувань щодо кількості робітників

Кількість працівників

Кількість працівників у вимушених відпустках

Очікування на 3 місяці

- % підприємств, що планують зростання зайнятості в найближчі 3-4 місяці, суттєво не змінився (14,5% у лютому та 16,4% у березні)
- % підприємств, які мають намір скоротити чисельність працівників несуттєво зменшився (із 7% у лютому до 5,1% у березні)

Індекс очікуваних змін дещо зріс, із 0,06 до 0,10

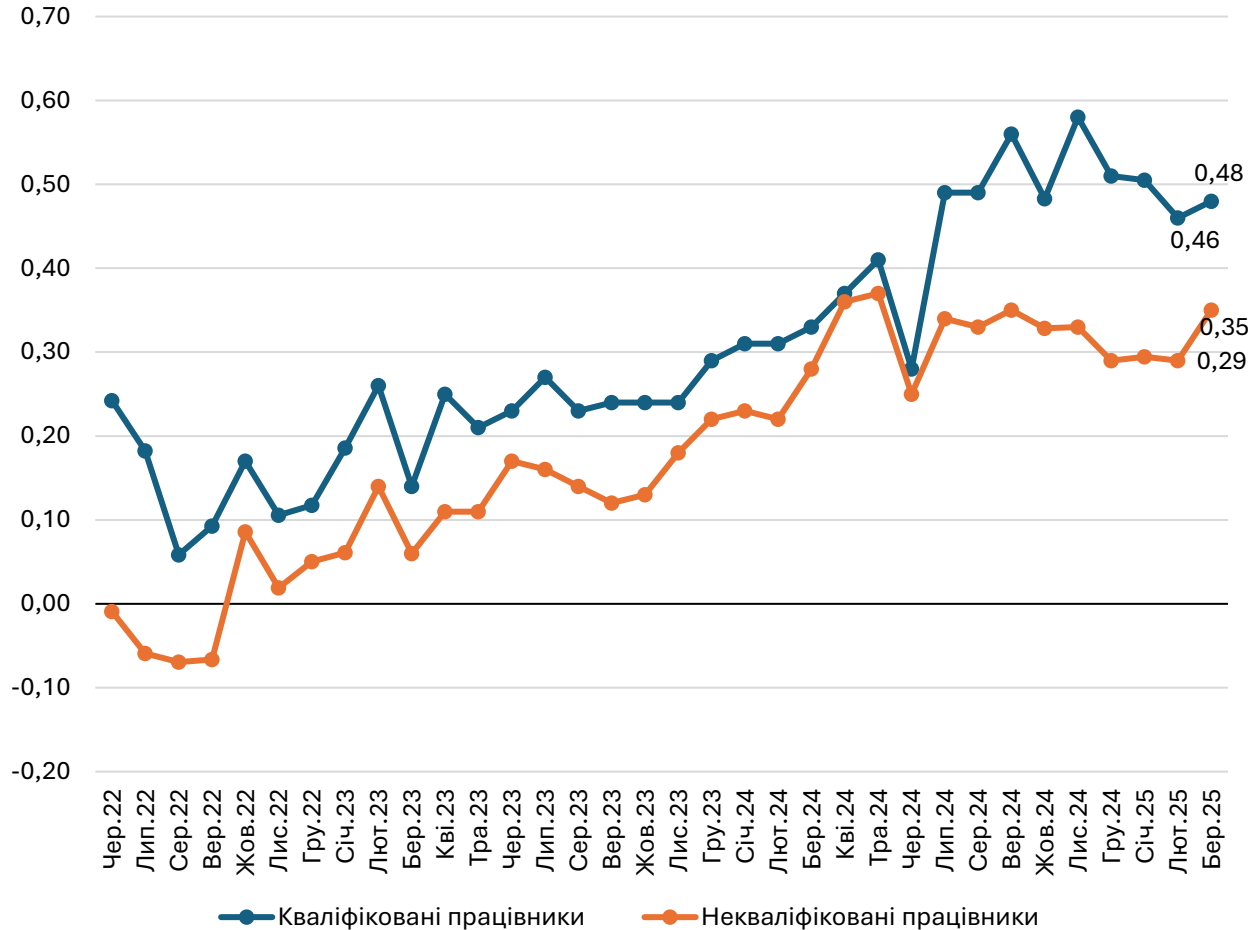
Очікування на 3 місяці

- % підприємств, які планують збільшити кількість працівників у вимушених відпустках істотно не змінився (7,1% у лютому та 6,6% у березні)
- % підприємств, які планують скоротити працівників у вимушених відпустках, також без істотних змін (2,3% у лютому та 1,4% у березні)

Індекс очікуваних змін істотно не змінився та становить 0,05 (було 0,04)

Проблеми з пошуком некваліфікованих працівників дещо зросли

Проблеми при пошуку працівників

У березні труднощі з пошуком некваліфікованих працівників зросли

Кваліфіковані працівники:

- % тих, хто повідомив, що таких працівників знайти **складніше, суттєво не змінився** (46,4% у лютому та 46% у березні)
- % тих, хто вважає що кваліфікованих працівників **стало легше знайти, без суттєвих змін** (1,1% у лютому та 0,2% у березні)

Індекс труднощів несуттєво збільшився із 0,46 до 0,48

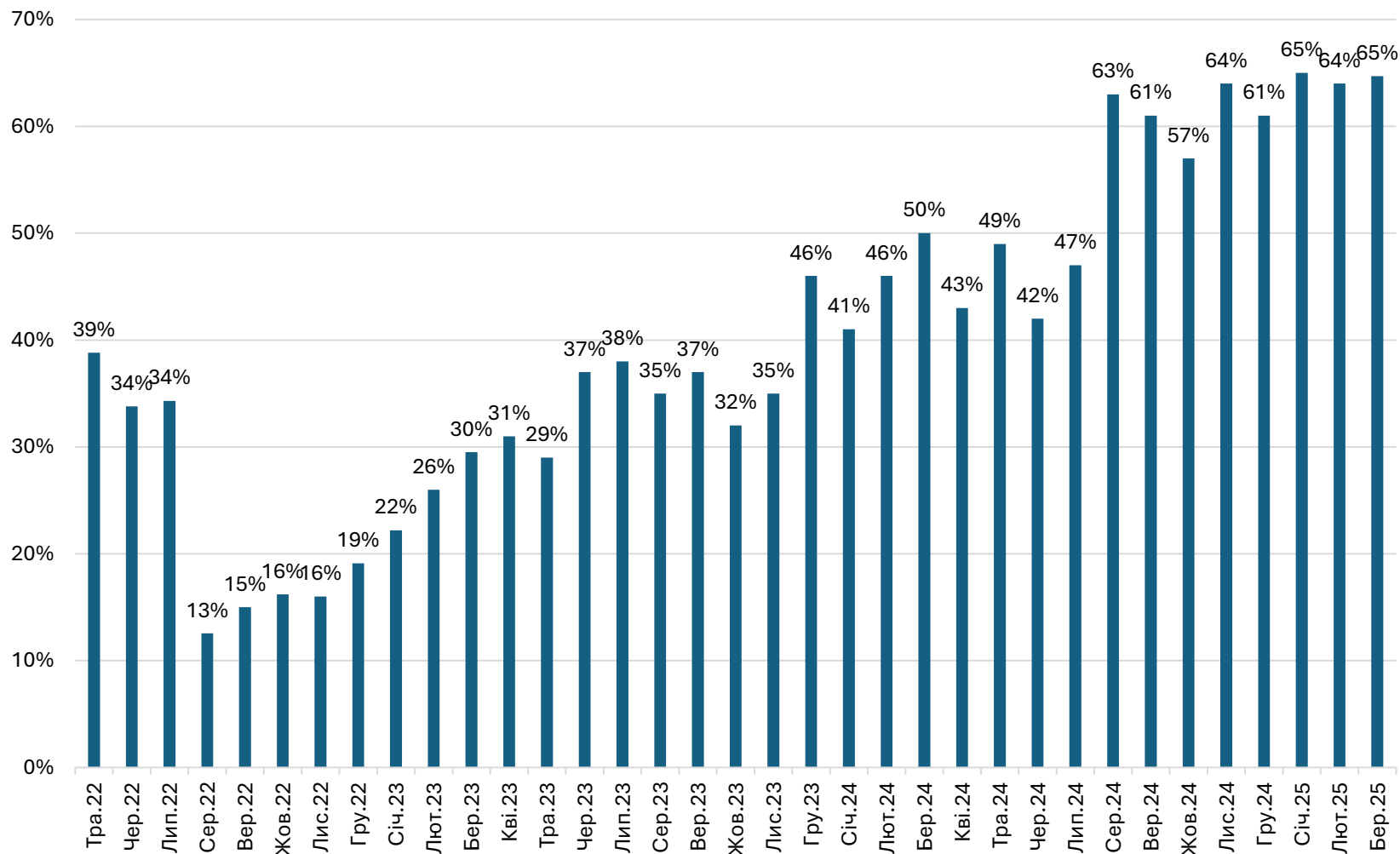
Некваліфіковані працівники:

- % тих, кому їх **важче шукати збільшився** (із 32% у лютому до 36,1% у березні)
- % тих, хто повідомив, що їх **легко знайти, без істотних змін** (4,6% у лютому та 3,4% у березні)

Індекс труднощів збільшився та становить 0,35 (три місяці поспіль було 0,29)

«Брак робочої сили» продовжує бути проблемою

Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників, % респондентів

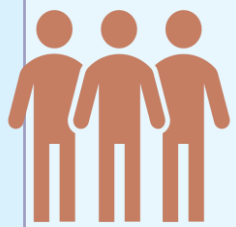

- Частка підприємств, які вказали на **«брак робочої сили»** істотно не змінюється вже кілька місяців поспіль та становить 65% у березні (було 65% у січні та 64% у лютому)
- У переліку перешкод **«брак робочої сили»** залишається на 1-ому місці

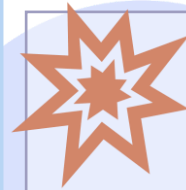
Перешкоди для ведення бізнесу. Політика Уряду

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 5. Перешкоди

«Брак робочої сили» лідирує у переліку перешкод

«Небезпечно працювати» із майже незмінним значенням **піднялось з 3-ї на 2-гу сходинку** рейтингу перешкод

«Перебої з електрикою» втрачають актуальність та із суттєвим зменшенням значення перешкода опустилась з 5-ї на 8-му сходинку

Основні перешкоди для ведення бізнесу у воєнний час, % респондентів

У березні 2025 року відбулись деякі зміни у трійці лідерів

- **«Брак робочої сили» із майже незмінним значенням, (64% у лютому та 65% у березні) залишається на першій позиції**
- **Перешкода «зростання цін на сировину та товари» із суттєвим зменшенням значення (із 56% до 48%) опускається з 2-го на 3-тє місце**
- **«Небезпечно працювати» із незмінним значенням (53% у березні та 52% у лютому) піднімається з 3-го на 2-ге місце**
- **«Зменшення попиту» не дивлячись на збільшення значення (із 29% до 32%) залишається на 4-му місці**
- **«Перебої з електроенергією» зі зменшенням значення вдвічі (із 18% у лютому до 9%) опускається з 5-го на 8-ме місце**
- **Корупція та тиск з боку правоохоронних органів все ще не є суттєвими проблемами**

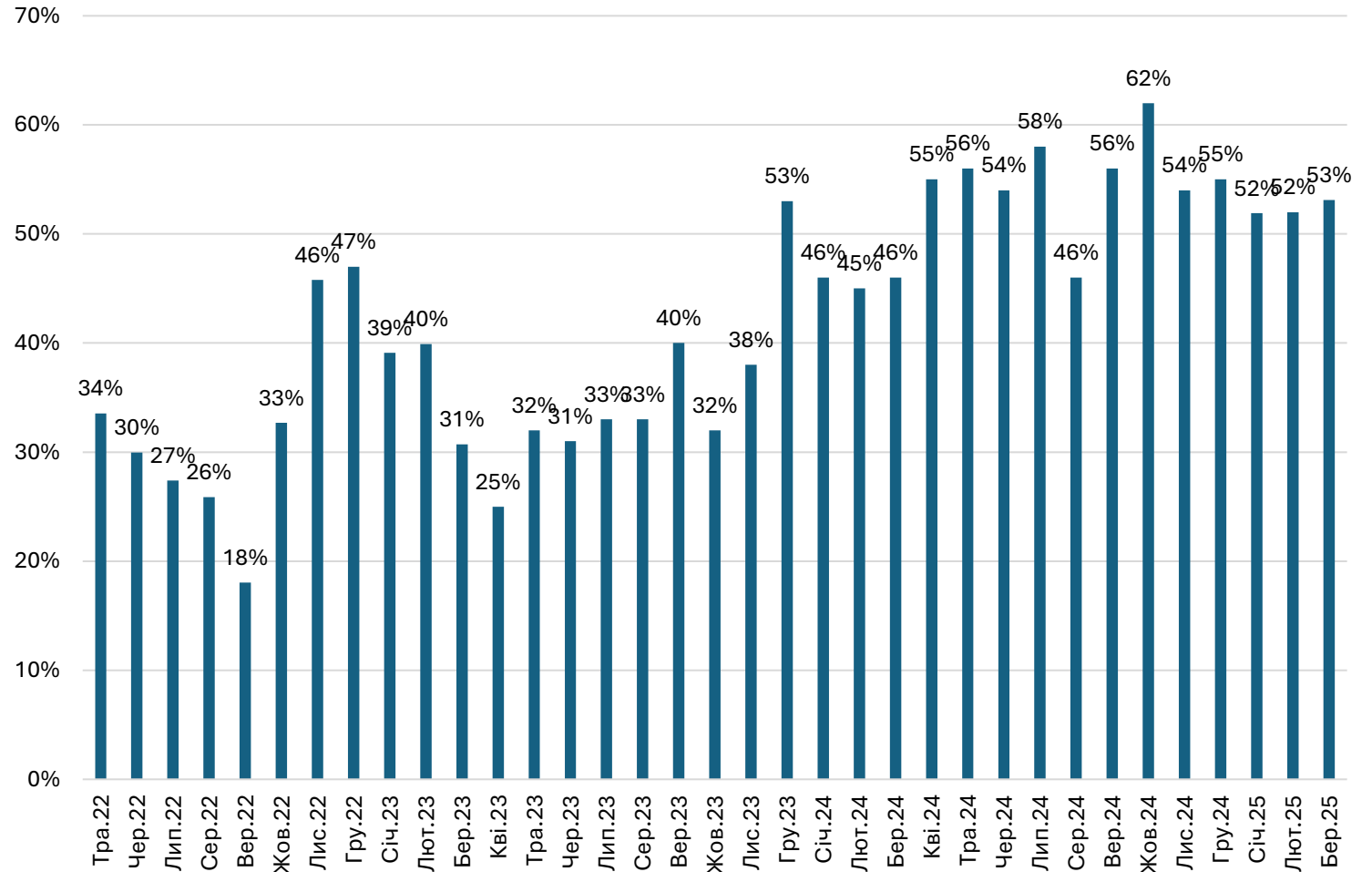

Created with Datawrapper

«Небезпечно працювати» зберігає важливість у переліку перешкод веденню бізнесу

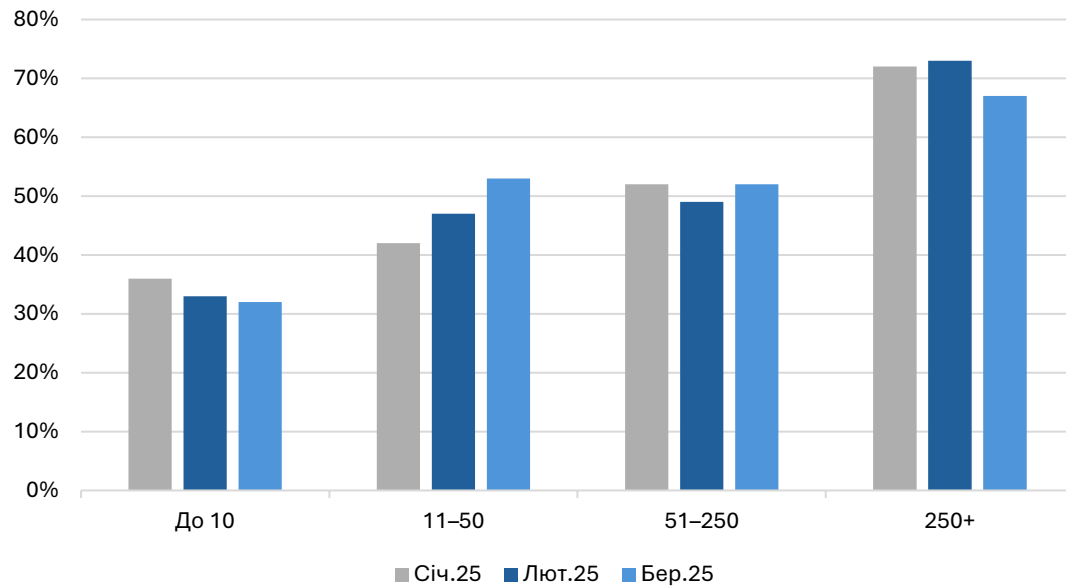
- Частка підприємств, які вибрали працювати небезпечно як перешкоду, істотно не змінюється вже п'ять місяців поспіль (53% у березні та 52% у лютому, як і у січні)
- Водночас, у переліку перешкод «небезпечно працювати» піднялась з 3-го на 2-ге місце

"Небезпечно працювати", % респондентів

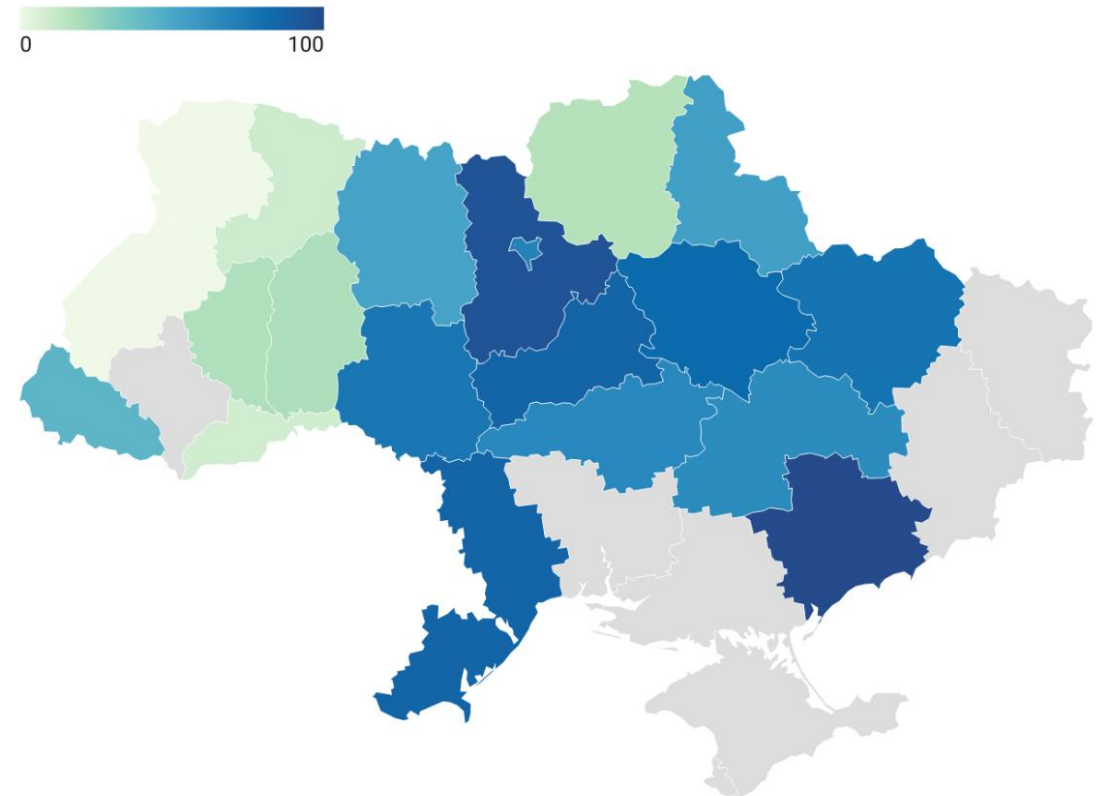
«Небезпечно працювати» у різних вимірах

«Небезпечно працювати» за розміром підприємств, % респондентів

- % підприємств, які обрали «небезпечно працювати» залишається найнижчим для мікропідприємств та показник поступово зменшується
- 80+% опитаних у Одеській, Полтавській, Черкаській, Київській та Запорізькій областях вважають небезпечні умови перешкодою для ведення бізнесу

«Небезпечно працювати» за регіоном, % респондентів

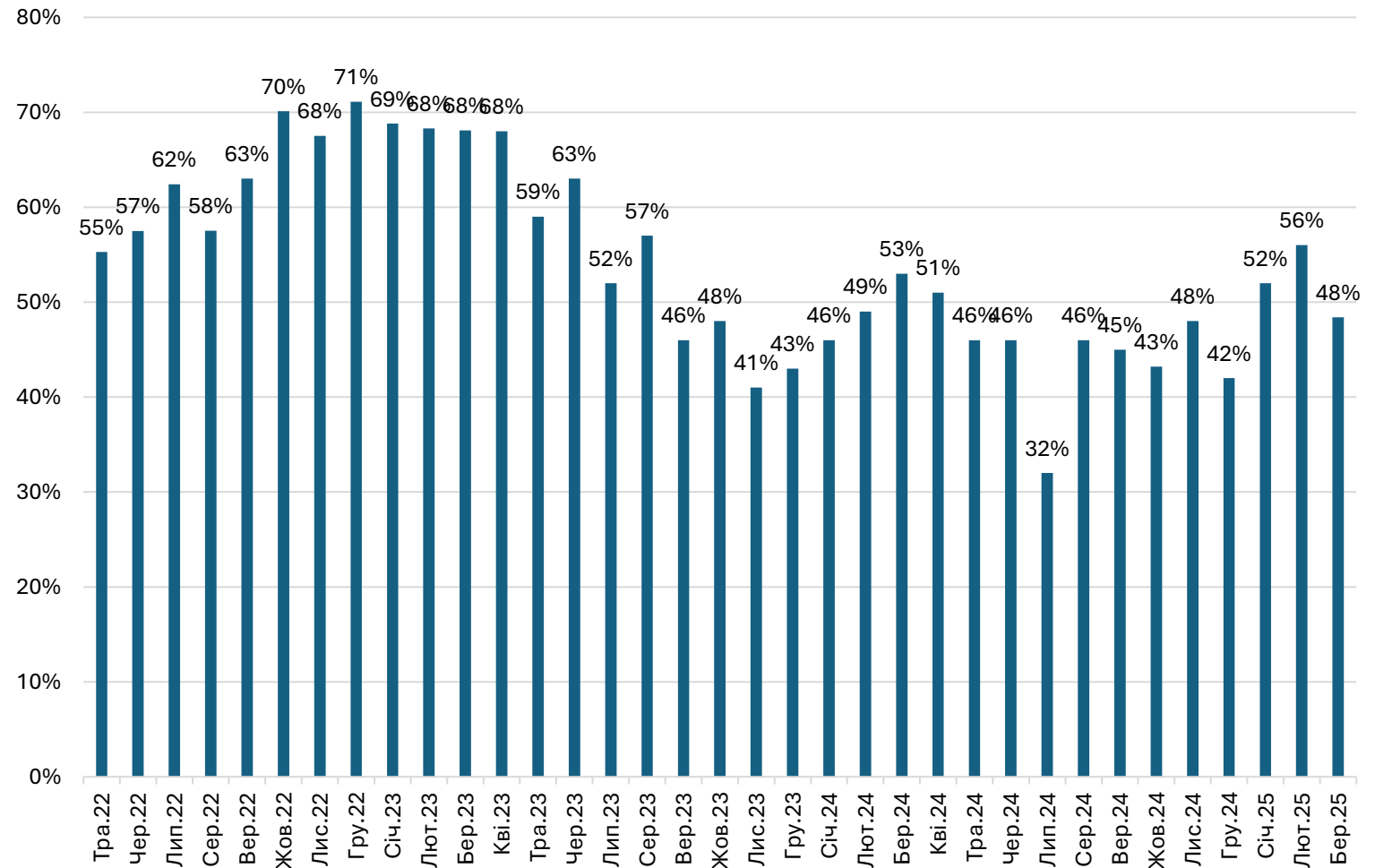
Created with Datawrapper

Примітка. Кількість респондентів в Івано-Франківській області була недостатньою для аналізу цього питання

«Зростання цін» зменшилось у значенні, хоча і залишається у трійці лідерів серед перешкод

- Частка підприємств, для яких «зростання цін на сировину та матеріали» є перешкодою зменшилась (із 56% до 48%)
- У переліку перешкод «зростання цін» опустилось з 2-го на 3-тє місце

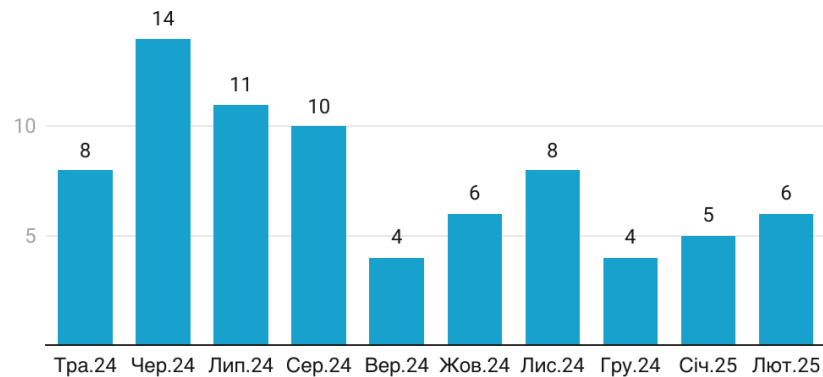
Зростання цін на сировину та матеріали, % респондентів

«Перебої з електрикою» перестали бути проблемою

- Частка компаній, для яких «перебої з електроенергією» зменшилась вдвічі (19% у січні, 18% у лютому та лише 9% у березні)
- У переліку перешкод «перебої з електроенергією» опустились з 5-го на 8-м місце

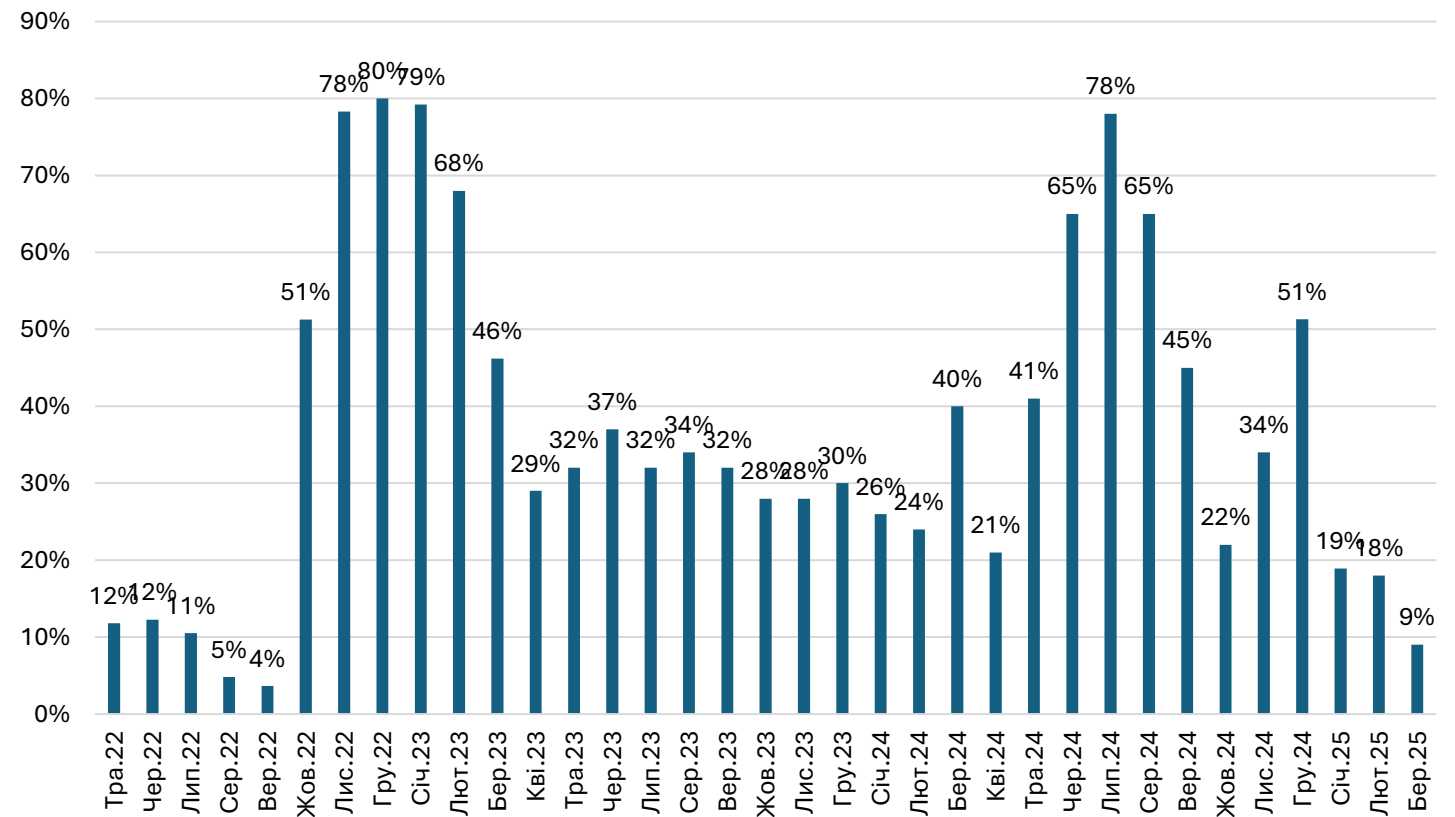
Середній % часових втрат

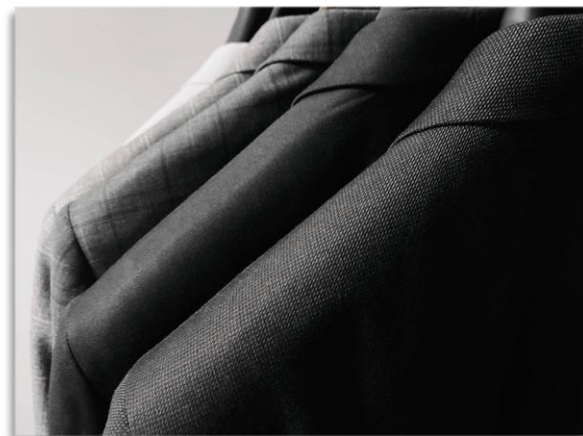
Created with Datawrapper

Перебої з електропостачанням як перешкода для бізнесу, % респондентів

Економічна політика

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 6: Економічна політика

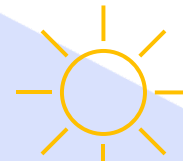

2/3 підприємств оцінюють економічну політику Уряду як нейтральну протягом усього періоду спостереження

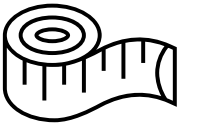
Майже 1/4 підприємств негативно оцінюють економічну політику за підтримку бізнесу

44% підприємств вважають, що держава є регулятором, що цілком відповідає традиційній ролі держави

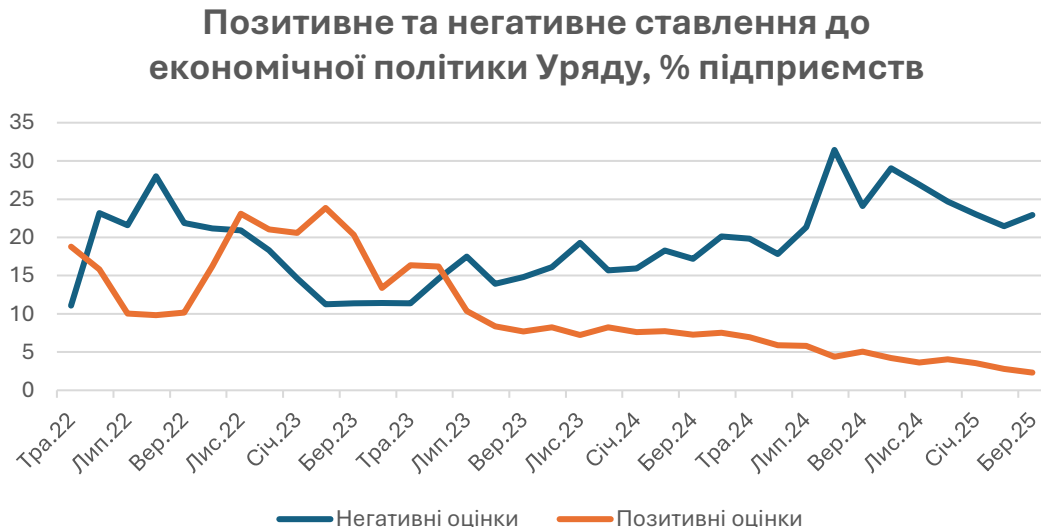
Чим більше підприємство, тим позитивніше воно оцінює роль держави в економіці. **Середні та великі підприємства часто бачать у державі регулятора, а то й друга**

Оцінки економічної політики Уряду залишаються переважно нейтральними

	Бер.24	Кві.24	Тра.24	Чер.24	Лип.24	Сер.24	Вер.24	Жов.24	Лис.24	Гру.24	Січ.25	Лют.25	Бер.25
Позитивно	7	8	7	6	6	4	5	4	4	4	4	3	2
Нейтрально	58	58	54	59	66	58	61	53	56	61	63	66	65
Негативно	17	20	20	18	21	31	24	29	27	25	23	21	23
НЗ/НА	18	14	19	18	7	7	10	14	13	10	10	9	9

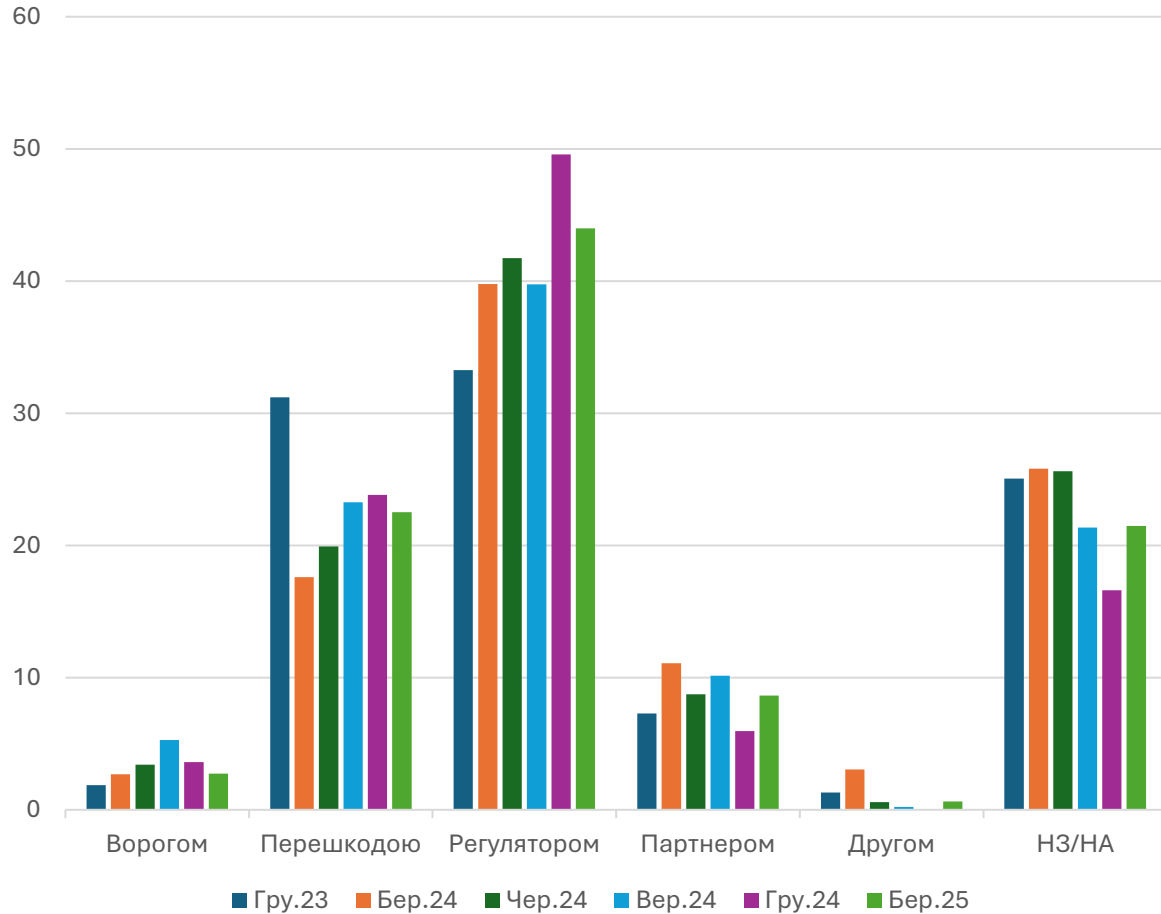
Created with Datawrapper

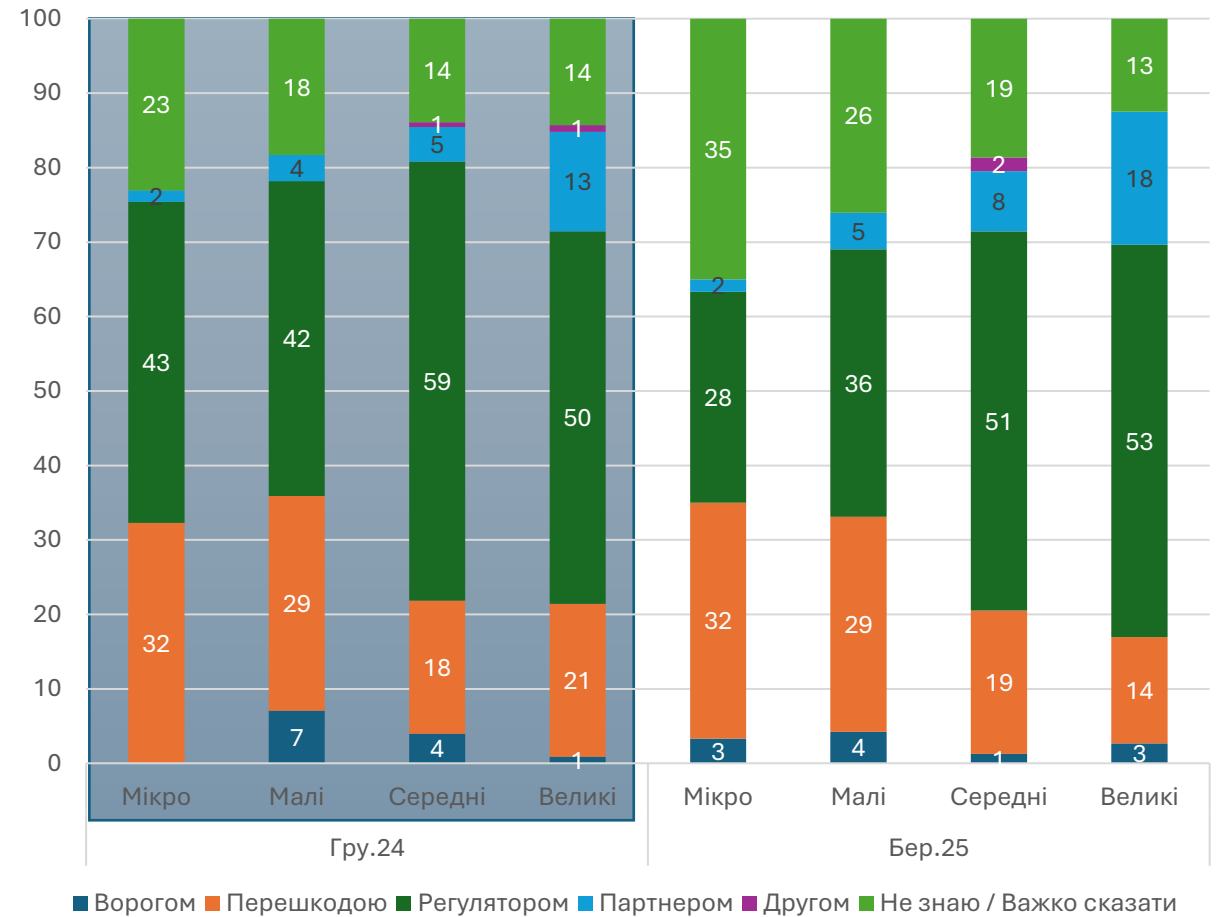
- **Частка позитивних оцінок політики Уряду щодо підтримки бізнесу суттєво не змінилась та становить 2% (було 3% у лютому)**
- **Частка нейтральних оцінок політики Уряду щодо підтримки бізнесу також суттєво не змінилась та у березні становить 65% (було 66% у лютому)**
- **Частка негативних оцінок несуттєво зросла (із 21% до 23%)**
- **Частка тих, хто не визначився з відповіддю, без змін та становить 9%, як і у лютому**

Сьогодні в Україні держава для бізнесу є...

Сьогодні в Україні держава для бізнесу є...

Сьогодні в Україні держава для бізнесу є... (за розміром), до попереднього періоду

Відключення електроенергії

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 7: Перебої з електроенергією

Частка компаній, для яких «перебої з електроенергією» зменшилась вдвічі (19% у січні, 18% у лютому та лише 9% у березні)

26% підприємств були змушені **тимчасово призупинити роботу** через перебої з електроенергією у **лютому 2025 року**

У лютому 2025 року через перебої з електроенергією бізнес **втратив 6%** загального **робочого часу**

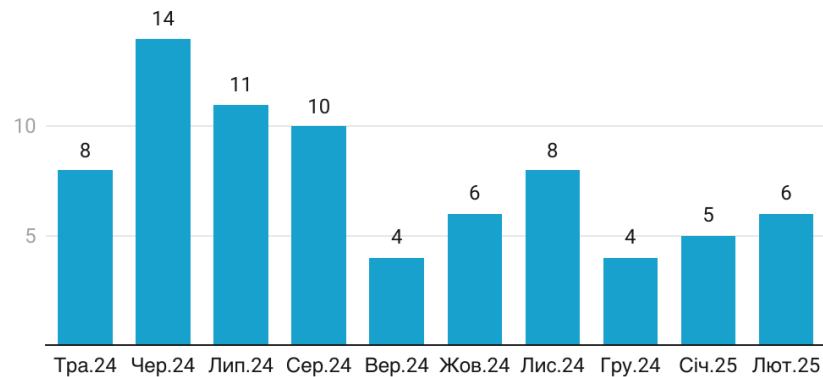

Мікропідприємства мають **найбільше втрат** робочого часу. Серед галузей найбільші втрати часу спостерігаються в **харчовій промисловості** та **легкій промисловості**

«Перебої з електрикою» перестали бути проблемою

- Частка компаній, для яких «перебої з електроенергією» зменшилась вдвічі (19% у січні, 18% у лютому та лише 9% у березні)
- У переліку перешкод «перебої з електроенергією» опустились з 5-го на 8-м місце

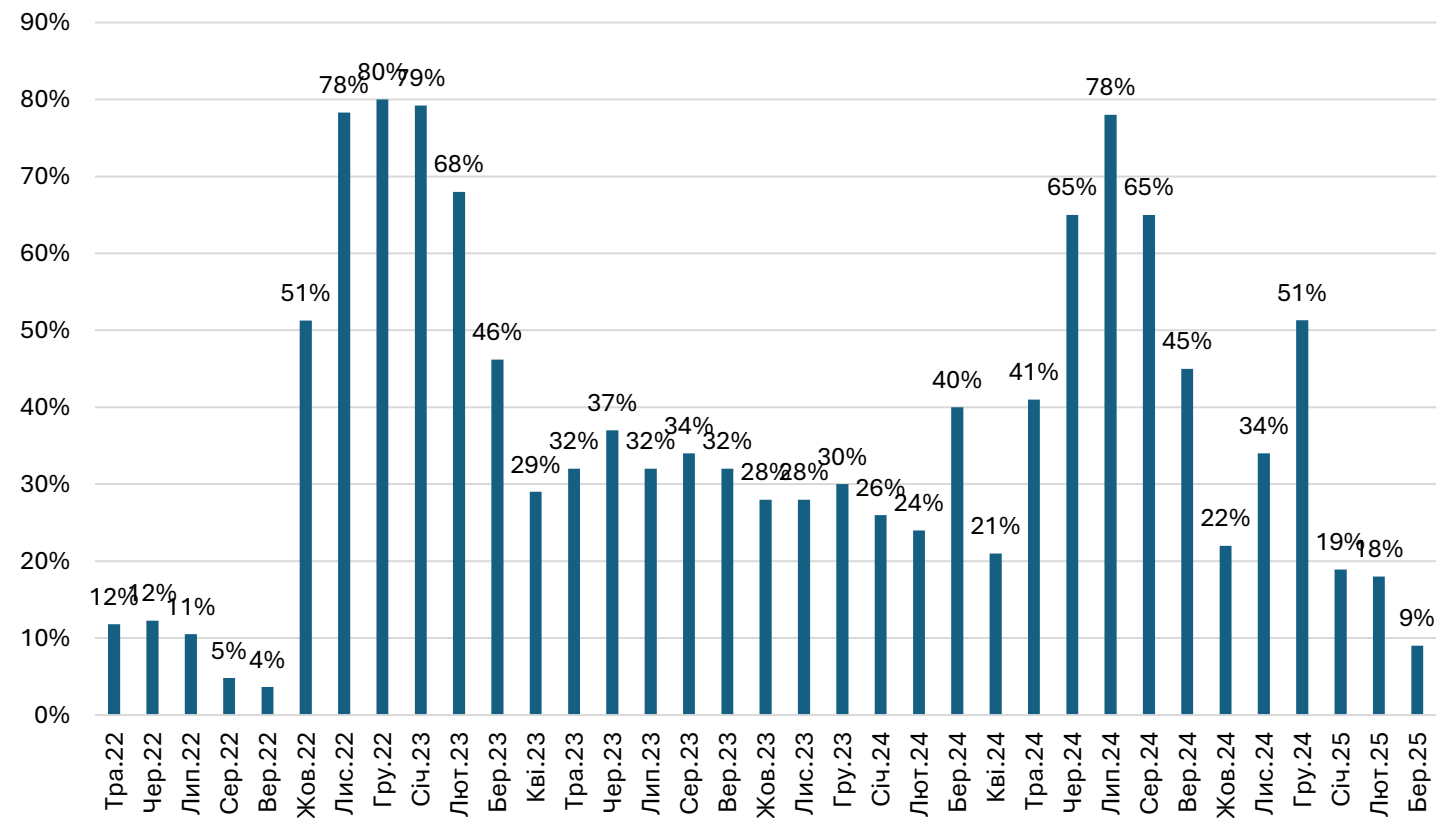
Середній % часових втрат

Created with Datawrapper

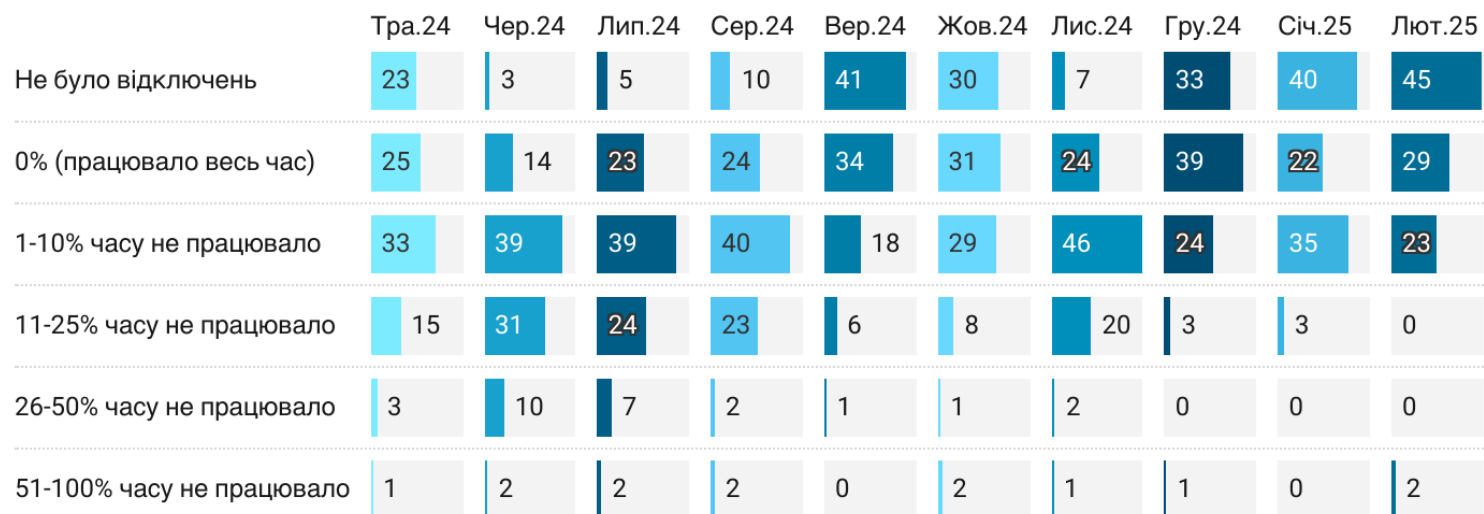

Перебої з електропостачанням як перешкода для бізнесу, % респондентів

Менше підприємств зупиняли роботу через перебої з електроенергією

Вплив відключень світла на роботу підприємств (% опитаних)

Created with Datawrapper

- **26%** бізнесів тимчасово призупиняли роботу через відключення електроенергії у лютому 2025 року (у січні – 38%):
- **23%** підприємств припиняли роботу лише на **1-10% робочого часу**
- **2%** опитаних не працювали **більше половини робочого часу (51-100%)**
- Водночас **29%** бізнесів працювали **безперервно, попри перебої з електроенергією**
- **45%** бізнесів **не мали відключень електроенергії**

Втрата робочого часу через перебої з електроенергією

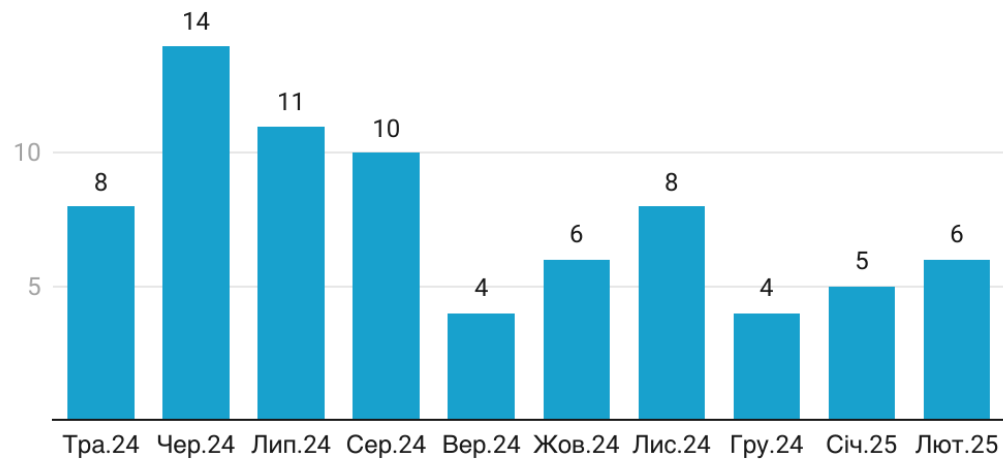
- У лютому 2025 року через перебої з електроенергією **бізнес втратив 6%** загальної тривалості **робочого часу**
- Були зафіксовані **відмінності між галузями та регіонами**
- Найбільших втрат часу** через перебої з електроенергією відчули підприємства **Харківської та Чернівецької областей**

Середній % часових втрат за регіоном

	Тра.24	Чер.24	Лип.24	Сер.24	Вер.24	Жов.24	Лис.24	Гру.24	Січ.25	Лют.25
Чернівецька	3	19	12	12	1	6	3	0		37
Харківська	11	22	8	15	10	13	4	0	2	26
Хмельницька	14	23	19	14	2	11	19	6	6	7
Черкаська	0	8	20	18		2	9	6	6	6
Дніпропетровська	0	25	6	6	2	15	18	4	6	6
Житомирська	0	18	6	3	0	6	6	0	6	6
Сумська	24	22	17	21	9	15	14	9	11	4
Київ	10	10	14	6		1	10	2		2
Полтавська	8	5	5	9	2	6	5	4	5	2
Київська	4	7	4	3	2	0	5	1	2	2
Одеська	9	6	5	5	0	2	3	2	2	0
Закарпатська	0	6	8	6		2	4	5	4	0
Кіровоградська	5	18	16	8	2	7	5	1	3	
Волинська	9	11	9	9	10	9	9	2	3	
Львівська	8	22	11	1	8	1	3		0	
Рівненська	4	2	2	0		9	10	0		
Тернопільська	4		14	9	8			0		
Запорізька	14	18	24	14	4	0	13			
Чернігівська	15	18	6	9		0	11			
Вінницька	3	3	1			25	0			
Івано-Франківська	3					0				

Created with Datawrapper

Середній % часових втрат

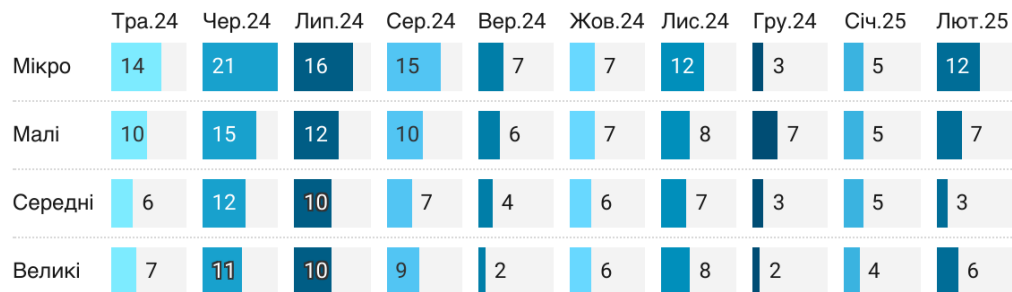

Created with Datawrapper

Мікропідприємства мають найвищі втрати робочого часу

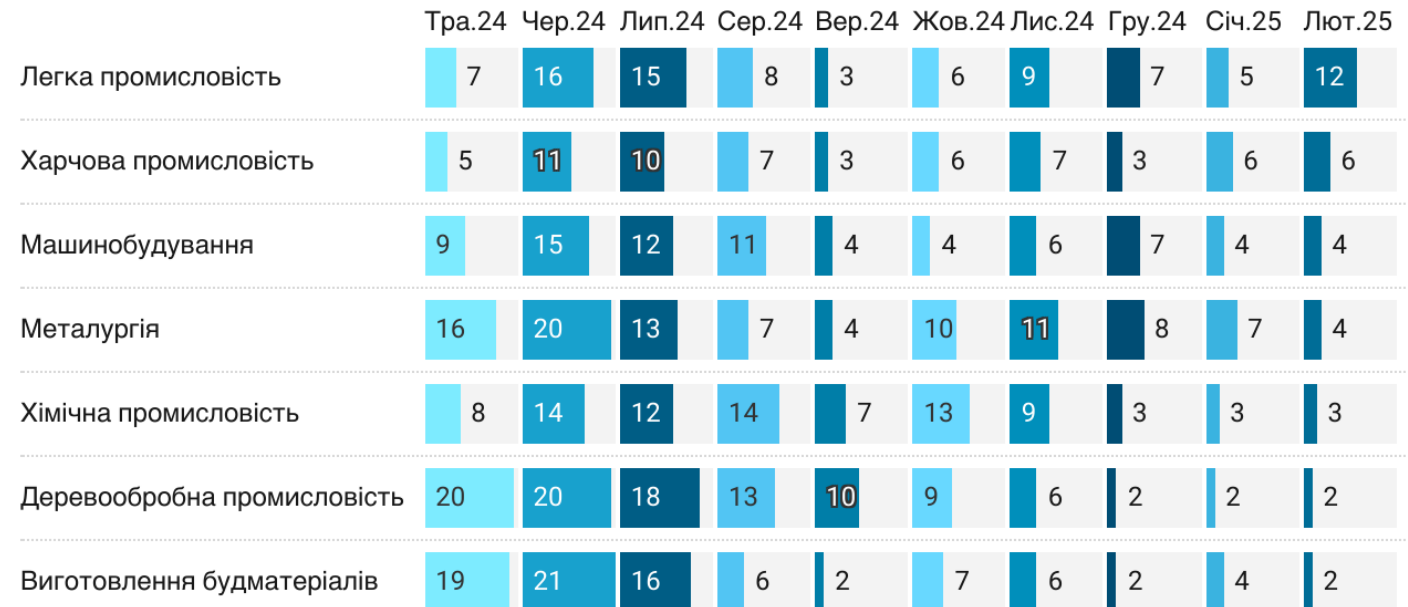
- **Найвищого** рівня збитків зазнали **мікропідприємства**
- Серед галузей **найбільші втрати** часу припадають на **легку та харчову** промисловість

% часових втрат, за розміром підприємств

Created with Datawrapper

% часових втрат, за галуззю

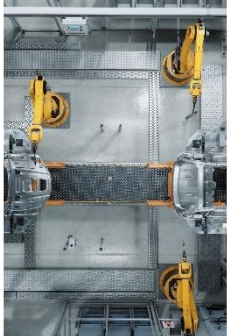

Created with Datawrapper

Інвестиційний тест

ГОЛОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ 8: Інвестиційний тест

42% бізнесів вважають, що зараз **більш-менш вдалий час** для інвестицій у нове обладнання, тоді як **57%** вважають поточний момент **невдалим часом** для таких інвестицій

У **2024** році лише **45%** бізнесів здійснили інвестиції. Більшість підприємств вклали кошти в ремонт зношеного або застарілого обладнання

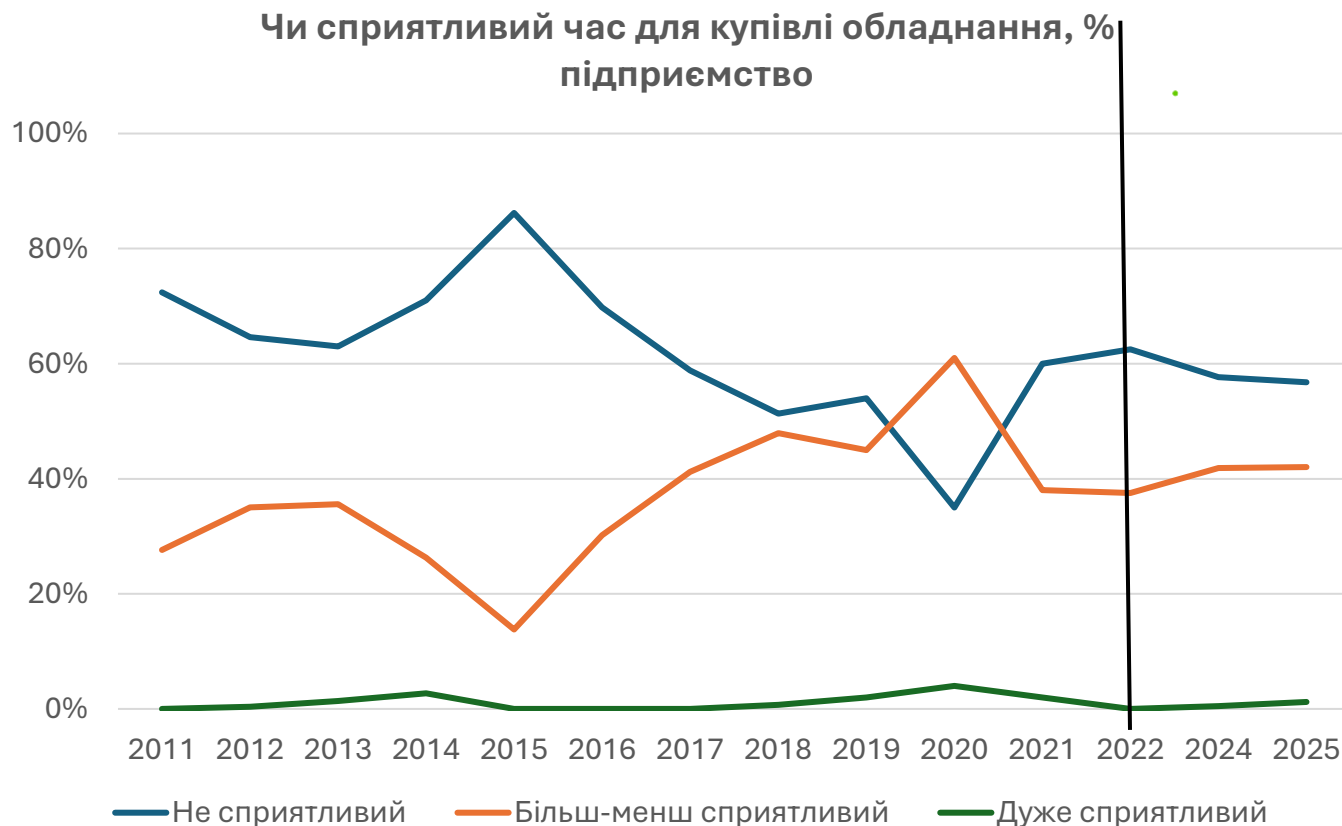
35% бізнесів вже інвестували або планують інвестувати у **2025** році

Основними перешкодами для інвестицій у **2025** році є економічна невизначеність (**40%**), недостатній прибуток (**36%**) та небезпека для персоналу або майна компанії (**35%**)

Чи сприятливий зараз час для інвестицій?

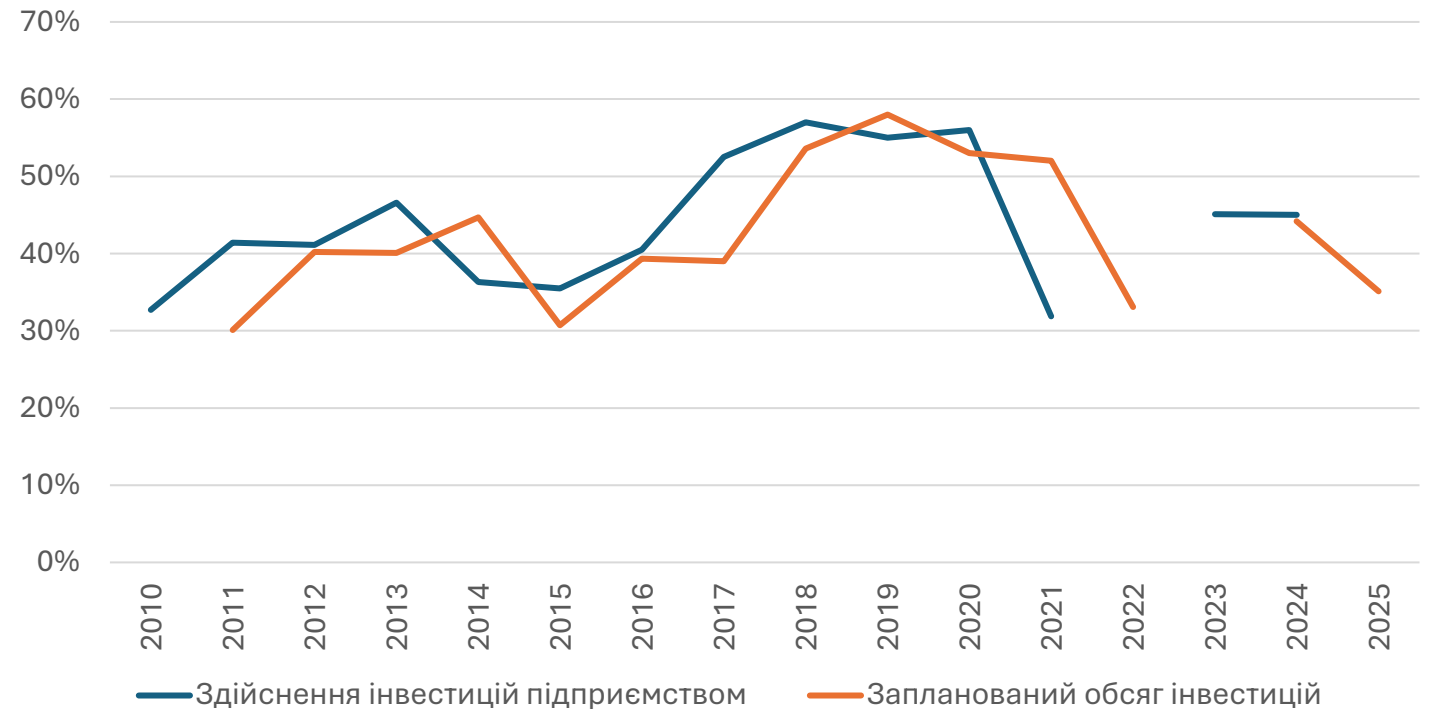
- **42%** вважають, що зараз **сприятливий час** для інвестицій в обладнання
- **Більше половини** респондентів, які відповіли на запитання, вважають, що зараз **не сприятливий час** для придбання обладнання
- Лише **1%** вважають **час дуже сприятливим**
- Оцінка 2025 року нагадує минулорічну ситуацію: **11% не змогли надати оцінку**, що вказує на значну довгострокову невизначеність (25% у 2024 році)

Примітка: Це запитання зазвичай ставилося на початку кожного року під час інвестиційних опитувань, але у 2023 році воно було виключено.

Інвестиційна діяльність підприємств

- У 2024 році 45% опитаних компаній здійснювали інвестиції. Показник вищий у порівнянні з 2021 роком, що постраждав від COVID, але нижчий, ніж у 2017-2020 роках
- Зі зростанням розміру підприємства зростає ймовірність інвестицій (12% мікропідприємств та 37% малих підприємств проти 52% середніх та 64% великих підприємств)
- Найчастіше інвестиції були у харчовій промисловості (54%) та машинобудуванні (52%)
- 35% опитаних планують інвестувати у 2025 році

Інвестиційна діяльність, за роками (% опитаних)

Довідково: На початку 2023 року інвестиційне опитування не проводилося, тому дані щодо інвестицій у 2022 році та планів на 2023 рік відсутні

Куди підприємства інвестували в 2024 році?

Напрямки інвестицій на підприємстві у 2023-2024 рр. , % опитаних

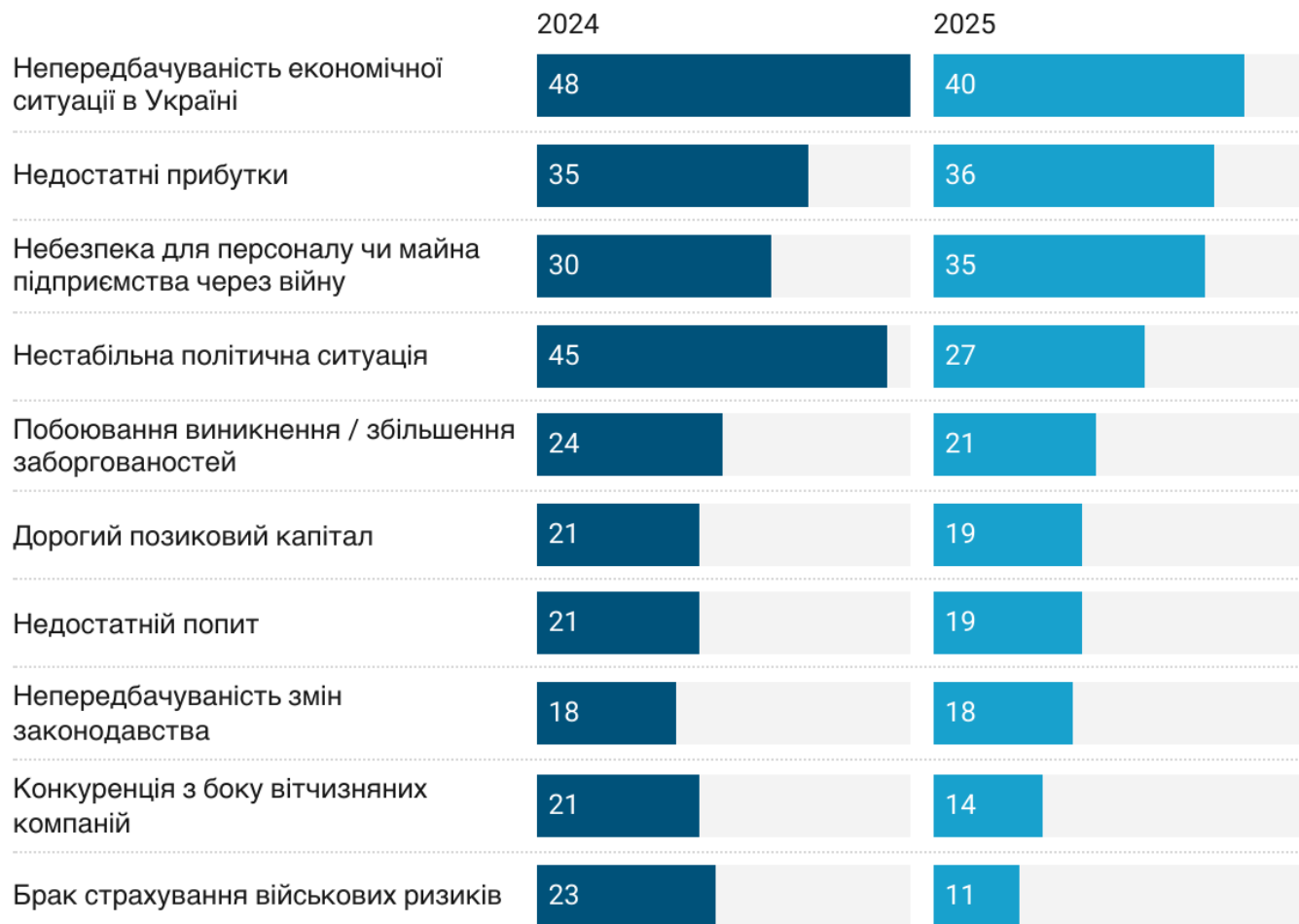

- Переважна **більшість** респондентів у 2024 році інвестували в **ремонт або заміну зношеного або морально застарілого обладнання (67%)**
- Далі, з великим відривом на **2-й і 3-й позиціях**, йдуть **планові ремонти приміщень (32%)** і заходи з **розширення асортименту продукції (28%)**
- **4-те місце** займають **навчання персоналу (25%)** та **вдосконалення дизайну продукту, брендуння та маркетинг (25%)**
- Частина інвестицій пов'язана з **ліквідацією наслідків війни**: **24%** відремонтували або замінили обладнання, а **15%** відремонтували приміщення

Created with Datawrapper

Перешкоди для інвестицій

Топ-10 перешкод для інвестицій у 2025 році, % опитаних

- Основними перешкодами для інвестицій у 2025 році є **економічна невизначеність** (40%), **недостатній прибуток** (36%) та **небезпека для персоналу або майна компанії** (35%)
- Компанії занепокоєні **нестабільною політичною ситуацією** (27% та 4-те місце)
- **Відсутність страхування воєнних ризиків** є перешкодою для інвестицій **для 11%** респондентів (топ-10 перешкод)
- Серед перешкод також є традиційні перешкоди для ведення бізнесу для українського бізнесу, такі як **недостатній попит** (19%), **дорогий позиковий капітал** (19%) та **непередбачуваність змін у законодавстві** (18%)
- **Лише 3%** компаній не відчувають **жодних перешкод** для стримування інвестицій у 2025 році

Created with Datawrapper

Нове щомісячне опитування підприємств. Методологія

Потреба у вичерпній інформації про економічну ситуацію є важливою для економічної політики під час війни. Для швидкого збору інформації про ПОТОЧНИЙ стан економіки на рівні підприємства, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій буде проводити щомісячне опитування підприємств із застосуванням підходу кон'юнктурних досліджень (або Business Tendency Survey). Методологію розроблено для оцінки ситуації з «базового рівня» — суджень та очікувань основних економічних агентів – підприємців та керівників підприємств.

Щомісячне опитування складається з двох частин – регулярної та спеціальної. Регулярно респонденти відповідають на питання про зміну основних показників діяльності та короткострокові прогнози щодо майбутніх змін цих же показників -- випуску (виробництва), реалізації (продажів), експорту, заборгованостей, нових замовлень, зайнятості тощо. Оцінки та очікування щодо змін ділового клімату та фінансово-економічної ситуації на підприємстві в перспективі на півроку також будуть у фокусі нашої уваги.

Спеціальна частина Щомісячного дослідження дозволяє отримувати інформацію щодо специфічних тем. Спеціальна частина розглядає проблеми підприємств, вплив війни на обсяги виробництва, експортну діяльність, основні потреби бізнесу та оцінку державної політики.

У цьому дослідженні використовується панельна вибірка, яка включає 500+ підприємств, що розташовані у 21-му з 27-ми регіонів України, включаючи Вінницьку, Волинську, Дніпропетровську, Житомирську, Закарпатську, Запорізьку, Івано-Франківську, Київську, Кіровоградську, Львівську, Одеську, Полтавську, Рівненську, Сумську, Тернопільську, Харківську, Хмельницьку, Черкаську, Чернівецьку та Чернігівську області та місто Київ.

Польовий етап 35-ої хвилі тривав з 18 – 31 березня, 2025 року. Керівники підприємств порівнювали результати роботи у березні 2025 року з лютим, чи іншого показника на момент проведення опитування (березень 2025 року) та давали прогнози на наступні 2 - 3 чи 6 місяців залежно від питання. В окремих питаннях (де це було зазначено) результати роботи порівнювалися з довоєнним часом (період до 24 лютого 2022 року).

Дослідження стало можливим завдяки змінам у плані реалізації проєкту «За чесну та прозору митницю», який фінансувався Європейським Союзом та співфінансувався МФ «Відродження» та благодійним фондом ATLAS Network (США) та відбувалось під егідою цього проєкту з травня 2022 року по грудень 2023 року. З січня до квітня 2024 року дослідження відбувалося в рамках проєкту "Екстрена підтримка громадянського суспільства та ЗМІ у відповідь на війну в Україні", який реалізувався завдяки фінансовій підтримці Європейського Союзу. Від серпня 2024 року до лютого 2025 року публікація стала можливою завдяки підтримці Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Європейське відродження України».

НАШІ КОНТАКТИ

Website: ier.com.ua

Email: rubanik@ier.kyiv.ua,
kuziakiv@ier.kyiv.ua

Instagram https://www.instagram.com/ier_kyiv/

Facebook: <https://www.facebook.com/IER.Kyiv/>

Telegram: <https://t.me/ukreconomic>

Twitter: https://x.com/IER_Kyiv